

A · L · L · M · E · N · N · -
K · R · I · N · G · K · A · S · T · I · N · G · S · -
R · A · P · P · O · R · T · E · N
2 · 0 · 1 · 6

F O R O R D

Medietilsynet utarbeider hvert år en rapport om hvordan NRK, TV 2, Radio Norge og P4 oppfyller sine allmennkringkastingsforpliktelser. Årets rapport er den trettende i rekken.

Allmennkringkastingen har som oppgave å fylle viktige sosiale, kulturelle og demokratiske funksjoner i samfunnet. For å ivareta denne funksjonen må allmennkringkastingen utvikle seg i takt med samfunnsutviklingen for øvrig. I dag har alle et mangfold av innholdstilbud å velge i, og vi har også stor valgfrihet når det gjelder når og hvor vi vil høre og se dette innholdet.

Den raske endringstakten i medieutviklingen er en sentral årsak til at allmennkringkasting står høyt oppe på den mediepolitiske dagsordenen. Stortinget drøfter i disse dager hvilke oppgaver som skal ligge i NRKs oppdrag og hvordan finansieringen av NRK skal være. Tidligere denne våren sluttet Stortinget seg til at det skal etableres en økonomisk kompensasjonsordning for en kommersiell allmennkringkaster på fjernsyn. Ordningen skal både sikre en reell konkurrent til NRK og produksjon og formidling av riksdekkende nyhetssendinger utenfor Oslo. Kulturdepartementet arbeider nå med kunngjøring av et slikt oppdrag.

Digitaliseringen av radio skjer regionvis gjennom året, og den siste FM-senderen for allmennkringkasterne Radio Norge og P4, slukkes i Troms og Finnmark i midten av desember 2017. Fra 2018 vil det ikke lenger være kommersielle radiokanaler som har allmennkringkastingsforpliktelser.

I allmennkringkastingsrapporten for 2016 vurderer Medietilsynet hvordan NRK, TV 2, Radio Norge og P4 oppfyller forpliktelsene de har i sine respektive allmennkringkasteroppdrag. På denne måten får leseren et innblikk i hvilke krav staten stiller til allmennkringkasterne i disse oppdragene og hvordan den enkelte allmennkringkasteren oppfyller samfunnsoppdraget sitt. Samtidig ønsker Medietilsynet å bidra til refleksjon rundt hvilken rolle allmennkringkastingen skal ha i Norge i tiden fremover og hvilke oppgaver allmennkringkasterne bør ha for å fylle denne rollen.

Fredrikstad, 12. juni 2017

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gudbrand Guthus'.

Gudbrand Guthus

Direktør for konsesjon og tilsyn

RETTLIG GRUNNLAG OG TENDENSER I ALLMENNKRINGKASTINGEN

Allmennkringkasting skal ha som formål å fylle en demokratisk, kulturell og sosial rolle i samfunnet og er et sentralt mediepolitisk virkemiddel både i Norge og i mange andre europeiske land. Det å regulere og sette rammevilkårene for allmennkringkasting ligger i stor utstrekning til de nasjonale myndighetene i det enkelte land. Samtidig er det vedtatt regler og standarder på europeisk nivå som gir et overordnet rammeverk for de mål og funksjoner som allmennkringkasterne skal ivareta og for å sikre like konkurransevilkår. EU anerkjenner allmennkringkastingens viktige funksjon, noe som gjenspeiles i EUs regelverk.

På europeisk nivå er særlig Europarådet opptatt av mediens betydning for ytringsfrihet og demokratiutvikling. Norge er medlem i Europarådet og samarbeider med de andre medlemslandene på en rekke samfunnsområder, herunder på medieområdet. Europarådet har vedtatt flere anbefalinger for å sikre allmennkringkasternes uavhengighet, finansiering og utvikling, og rådet fremhever allmennkringkasternes samfunnsrolle. EØS-avtalens regler om offentlig støtte skal på sin side sikre like konkurransevilkår og en effektiv bruk av offentlige ressurser i det indre markedet, og som utgangspunkt er det et forbud mot statsstøtte. Det er gitt unntak for offentlig støtte til allmennkringkastere, og det er utarbeidet egne retningslinjer for anvendelsen av reglene for statsstøtte til allmennkringkasting. EØS-avtalens regler er gjennomført i norsk lov, og retningslinjene om offentlig støtte til allmennkringkastere gjelder typisk for offentlig finansierte kringkasterer som NRK. EØS-avtalens regler gir også føringer for utformingen av den planlagte, nye kompensasjonsordningen for en kommersiell allmennkringkaster med nyhetsredaksjon utenfor Oslo, som Kulturdepartementet vil kunngjøre om kort tid.

De fire norske allmennkringkasterne

I 2016 ble det norske allmennkringkastingstilbudet levert av fire aktører: NRK, TV 2, P4 og Radio Norge. Den offentlige allmennkringkasteren NRK har et særskilt samfunnsoppdrag og skal levere allmennkringkastingsinnhold på alle medieplattformer. NRKs oppdrag er nedfelt i NRK-plakaten og i NRKs vedtekter. TV 2 har en avtale med staten om å påta seg status som formidlingspliktig allmennkringkaster, som blant annet innebærer at hovedkontor og sentral nyhetsredaksjon skal være lokalisert i Bergen. TV 2 skal også formidle norsk film og tv-drama og ha et tilbud til barn og unge. Avtalen utløp 31. desember 2016, slik at TV 2 per i dag ikke lenger har status som allmennkringkaster. P4 og Radio Norge har konsesjon til å drive riksdekkende, reklamefinansiert radio i FM-båndet, og deres allmennkringkasteroppdrag er fastsatt i konsesjonsvilkår. Begge har også forpliktet seg til å være med på utbyggingen av det digitale sendernet for radio. Samtidig har kravene som blir stilt til de kommersielle allmennkringkasterne på radio, gradvis blitt redusert, ved at det har blitt stilt langt færre spesifikke krav til innholdet. Konsesjonene ble forlenget ut 2017, og det følger av disse at 2016 var det siste året P4 og Radio Norge hadde krav til å være lokalisert

Det norske allmennkringkastingstilbudet ble i 2016 levert av fire aktører: NRK, TV 2, P4 og Radio Norge.

utenfor Oslo. Kanalene skal fremdeles ha en programprofil av allmenn karakter og interesse, sende egne nyheter, spille 35 prosent musikk og ha program for både brede og smale grupper. I løpet av 2017 slukkes FM-sendingene regionvis, og den siste FM-senderen for riksdekkende radio slukkes i Troms og Finnmark 13. desember 2017. Frem til den siste FM-senderen er slukket sender Radio Norge og P4 både på FM og digitalt. I 2018 vil kommersielle radiokanaler ikke lenger ha allmennkringkastingsforpliktelser.

Medietilsynet skal etter kringkastingsloven årlig utarbeide en allmennkringkastingsrapport om hvordan kringkasterne oppfyller sine allmennkringkastingsforpliktelser. NRK, TV 2, P4 og Radio Norge har hvert sitt konkret definerte allmennkringkastingsoppdrag. Dette oppdraget gir føringer for innholdet kringkasterne skal tilby publikum. Tilsynsresultatet for programåret 2016 viser at alle de fire allmennkringkasterne i det store og det hele ivaretok samfunnsoppdragene sine. Likevel er det slik at hver av allmennkringkasterne har enkelte mangler eller svakheter, og i noen tilfeller er det avdekket brudd på kravene.

NRK hadde høy kvalitet og en god tematisk og sjangermessig bredde i innholdstilbudet sitt i 2016 og har redegjort for en god ivaretagelse av kravet til nyskaping. Gjennom et bredt nyhets- og aktualitetstilbud har NRK belyst og gitt utfyllende bakgrunnsstoff i nyhetsdekningen. Nyhetstilbudet var også rettet til ulike aldersgrupper. NRK oppfyller kravene til lokal tilstedeværelse og innholdsproduksjon. NRK veksler mellom program for brede og for smale grupper og har styrket programtilbudet til nasjonale minoriteter. NRK har daglige programmer til den samiske befolkningen og bidrar gjennom sitt programtilbud til å styrke samisk språk, identitet og kultur. NRK oppfyller kravet om jevnlig program for barn på samisk, men ikke kravet om jevnlig program for unge på samisk. NRK oppfyller heller ikke kravet om å ha en andel på 25 prosent nynorsk på både radio, tv og nett. Gjennom en rekke ulike tilbud til syns- og hørselshemmede har NRK styrket tilgjengeligheten til sitt innholdstilbud. I 2016 ble blant annet den nye julekalenderen *Snøfall* synstolket, og klippene fra *Skam* gjennom uken teksten.

TV 2 oppfyller kravet om å ha et programtilbud av allmenn karakter og interesse og ivaretar kravet om tematisk og sjangermessig bredde. Kravene knyttet til lokalisering og nyhetsredaksjon med egne nyhetssendinger fra Bergen, er ivaretatt. TV 2 ivaretar videre på en god måte kravet om formidling av norsk film og tv-drama, og investeringene i norsk drama i 2016 er blant de høyeste beløpene som er investert i selskapets historie. TV 2 oppfyller kravet om ukentlige programmer for barn, men ikke kravet om jevnlig programmer for unge.

De to kommersielle allmennkringkasterne på radio hadde begge en programprofil av allmenn karakter og interesse og hadde tematisk og sjangermessig bredde. Begge kanalene oppfyller kravet om at 35 prosent av musikken som spilles skal være norsk, og P4s andel norsk musikk var på hele 42 prosent. Radio Norge oppfyller kravet om å ha programmer for både brede og smale grupper. P4 oppfyller kravet om å ha programmer for brede grupper, men bryter kravet om å ha programmer for smale grupper.

Tilsynet med allmennkringkastingsforpliktelsene er basert på en gjennomgang av allmennkringkasterregnskapene til kringkasterne og Medietilsynets videre oppfølging og dialog med kringkasterne. I

regnskapene redegjør kringkasterne for programtilbudet det siste året og for hvordan de har ivarettatt sine forpliktelser. Dersom TV 2, P4 og Radio Norge ikke har oppfylt ett eller flere av kravene som følger av avtalen eller konsesjonen, vurderer Medietilsynet om det skal reises tilsynssak. I vurderingen legger Medietilsynet vekt på bruddets art, utviklingstrekk og allmennkringkasterens redegjørelse for om det er iverksatt tiltak for å oppfylle de aktuelle forpliktelsene. Det er også av betydning i hvilken grad kringkasterne har innrettet seg etter tidligere merknader fra Medietilsynet. Dersom det foreligger brudd ilegger Medietilsynet derfor ikke nødvendigvis sanksjoner. Ved brudd på kravene kan de kommersielle allmennkringkasterne bli pålagt sanksjoner i form av advarsel, gebyr eller tvangsmulkt. Generalforsamlingen til NRK følger opp eventuelle brudd på NRKs vedtekter.

Allmennkringkastingens betydning for mediemangfoldet

Et sentralt formål med allmennkringkasting er å sikre en bred og balansert redaksjonell dekning der ulike målgrupper får et tilpasset innholdstilbud. Allmennkringkasting er et kulturpolitisk begrep som reforhandles og defineres både i takt med utviklingen mediene og i samfunnet forøvrig. En slik dynamikk er også nødvendig for å sikre at allmennkringkasting fortsetter å være et relevant og viktig samfunnsoppdrag. Digitaliseringen av mediene, konvergens og endringer i mediebruk er viktige sider ved den raske endringstakten i medieutviklingen, noe som har bidratt til å sette allmennkringkasting høyt på dagsorden i den mediepolitiske debatten. Økt konkurranse fra globale innholdstjenester gjør at allmennkringkastingens funksjon for å fremme norsk innhold, kultur og språk fortsatt er et viktig kulturpolitisk virkemiddel. Det er bred politisk enighet om behovet for å gjennomgå rammevilkårene og de mediepolitiske virkemidlene for å opprettholde et mangfoldig medielandskap og en sterk allmennkringkasting.

I Meld. St. 38 (2014–2015) *Open og opplyst – Allmennkringkasting og mediemangfold* ble det gjort en bred gjennomgang av NRKs oppdrag og allmennkringkastingens funksjon. I tillegg omhandlet meldingen betydningen av tilstedeværelsen av kommersiell allmennkringkasting for å utfylle NRKs allmennkringkastingstilbud. I meldingen gikk det også frem at regjeringen ville nedsette to utvalg som skulle utrede en ny finansieringsmodell for NRK og vurdere hva statens mål for mediemangfoldet skal være. Ekspertgruppen som utredet konsekvenser av ulike finansieringsmodeller for NRK, leverte sin utredning 1. juli 2016. Mediemangfoldsutvalget leverte først en delutredning om kommersiell allmennkringkasting høsten 2016, og i mars 2017 la utvalget frem sin utredning i NOU 2017: 7 *Det norske mediemangfoldet*.

Kulturdepartementet la i desember 2016 frem to stortingsmeldinger om allmennkringkasting. Meld. St. 15 (2016–2017) *Eit moderne og framtidsretta NRK – Finansiering og innholdsplikter* følger opp forslagene til ny NRK-plakat for NRK. Her blir det foreslått at det etableres et fireårig styringssignal for de økonomiske rammene til NRK fra og med statsbudsjettet for 2019. Meldingen slutter seg også til ekspertgruppens vurdering av at endringene i mediebruk og teknologi gjør det lite formålstjenlig å knytte ny finansieringsmodell til bestemte teknologiske plattformer. I meldingen legger departementet opp til at det skal arbeides videre med ulike modeller for en øremerket medieavgift, og at disse

modellene skal vurderes opp mot ordinær finansiering over statsbudsjettet før et konkret lovforslag legges frem for Stortinget. I Meld. St. 14 (2016–2017) *Kommersiell allmennkringkasting* blir det foreslått å etablere en kompensasjonsordning for kommersiell allmennkringkasting på tv.

I Mediemangfoldsutvalgets utredning om hvordan staten kan sikre det norske mediemangfoldet handlet flere av forslagene om allmennkringkasting. Utvalget pekte på at stabile politiske og økonomiske rammer har bidratt til at NRK spiller en viktig rolle for mediemangfoldet i Norge. Utvalget skiller mellom avsendermangfold, innholdsmangfold og bruksmangfold og legger særlig vekt på betydningen av bruksmangfold. Utvalget viser til forskning som tyder på at det spesielt blant unge mediebrukere er en nedgang i nyhetskonsumet, noe som er bekymringsverdig i et demokratisk perspektiv. Nye innholdstjenester fører til endringer i bruksmønstre – mediebruken blir mer fragmentert og dreier i retning av økt konsum av underholdning på bekostning av nyheter. Automatisk tilpasning av innhold til mediebrukerne gjennom algoritmer og personifisering, bidrar til at brukerne i mindre grad enn før eksponeres for andre typer innhold enn de vanligvis selv oppsøker. Samtidig er det funn som tyder på at brukerne av NRK og TV 2s nyhetssendinger har noe ulik demografi, slik at kanalene fyller forskjellige roller og samlet gir økt bruksmangfold.

*...Mediemangfolds-
utvalget hevder at
lineært tv fortsatt er
viktig for bruks-
mangfoldet...*

I dag har alle et mangfold av tilbud å velge i stor valgfrihet når det gjelder når og hvor vi vil høre og se det innholdet vi velger. Når Mediemangfoldsutvalget hevder at lineært tv fortsatt er viktig for bruksmangfoldet, selv om en økende andel av konsumet skjer ikke-lineært, er det knyttet til den såkalte «lead in-effekten». Lineære kanaler benytter ulike programleggingsteknikker for å sikre flyt i sendeskjemaet og holde på seerne fra program til program. Mediemangfoldsutvalget viser til at det er viktig for NRK som allmennkringkaster å tilby en variert innholdsmeny som eksponerer brukerne for innhold de ikke nødvendigvis oppsøker selv. Når den ikke-lineære mediebruken øker gjennom individuelt tilpassede medietjenester, som i større eller mindre grad bygger på anbefalinger ut fra algoritmer, peker utvalget på at NRK fortsatt har en viktig rolle når det gjelder å eksponere mediebrukerne for innhold de tradisjonelt ikke oppsøker.

Mediemangfoldsutvalget ble også bedt av Kulturdepartementet om å legge frem en delutredning om kommersiell allmennkringkasting. I utredningen ga utvalget blant annet uttrykk for at det er veldig usikkert om markedet alene i fremtiden vil kunne finansiere nyhets- og debattinnhold, innholdskategorier som kultur og livssyn, innhold rettet mot barn, unge og eldre og språklige og etniske minoriteter i en kommersiell tv-kanal. Dette innebærer at både innholds- og bruksmangfoldet står i fare for å svekkes. Utvalget var i tillegg usikre på hvorvidt det er økonomisk grunnlag for å opprettholde et tungt redaksjonelt nærvær utenfor Oslo. Når det gjelder allmennkringkasting på radio konkluderte utvalget at de samme hensynene som gjelder for tv til en viss grad også gjelder for radio. Utvalget anbefalte derfor at det bør lyses ut en avtale der det blir gitt kompensasjon til en tilbyder som er villig til å ta på seg forpliktelser som kommersiell allmennkringkaster på radio.

I Meld. St. 14 (2016–2017) *Kommersiell allmennkringkasting* viser Kulturdepartementet til at myndighetene aktivt har lagt til rette for kommersiell allmennkringkasting på tv i mange år. Departementet ga samtidig uttrykk for at kommersiell allmennkringkasting på radio vil

bli vurdert på et senere tidspunkt. De mediepolitiske målene for kommersiell allmennkringkasting bør være å opprettholde et mediemangfold, å sikre en reell konkurrent til NRK og å sikre riksdekkende nyhetssendinger som blir produsert og sendt utenfor Oslo. Videre blir allmennkringkastingens funksjon knyttet til at samfunnet skal ha tilgang på troverdig informasjon som tar vare på behovene til ulike grupper i samfunnet, og i denne sammenhengen er det viktig å sikre norskprodusert innhold som reflekterer norsk språk, kultur, identitet og norske samfunnsforhold. Kulturdepartementet slår fast at mediemangfold er en avgjørende forutsetning for ytringsfrihet og et levende og sunt demokrati.

Gode rammevilkår for fortsatt mangfold

Den raske endringstakten og den økte konkurransen i mediemarkedene, tilsier at gode rammevilkår for allmennkringkasterne, både de offentlig finansierte og kommersielle, er viktigere enn noen gang for å sikre allmennkringkastingens relevans i samfunnet. I et allmennkringkastingsperspektiv er det av stor betydning at det blir lagt til rette for befolkningens tilgang til et smalt programtilbud – også når digitaliseringen av distribusjonsplattformene er gjennomført. Erfaringene fra tilsynet tyder klart på at innhold med et begrenset publikumspotensial ikke får sendetid dersom det ikke er stilt konkrete krav om det. Likeledes viser tilsynet med kravet til lokalisering utenfor Oslo, at det er lite sannsynlig at kommersielle aktører vil opprettholde vesentlige redaksjonelle miljøer utenfor hovedstaden dersom de ikke er forpliktet til det.

NIK

VURDERING AV NRKS PROGRAMVIRKSOMHET I 2016

Kunnskap, innsikt og læring

Vedtektene

15 a. NRK skal tilby tjenester som kan være kilde til innsikt, refleksjon, opplevelse og kunnskap gjennom programmer av høy kvalitet. □

15 f. NRK skal bidra til økt kunnskap om internasjonale forhold. □

15 g. NRK skal formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk. □

15 h. NRK skal bidra til utdanning og læring, herunder tilby innhold tilrettelagt for skoleverket. □

17 e. NRK skal stimulere til kunnskap, forståelse og bruk av andre medieplattformer blant brukere i alle aldre.

□17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

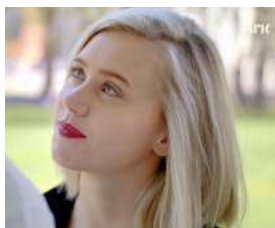
- Tjenester og spill som stimulerer til interaktiv deltakelse

I samfunnsoppdraget til NRK er det stilt en rekke krav til at NRK skal formidle innhold som bidrar til kunnskap og forståelse på ulike områder. NRK skal tilby tjenester som kan være kilde til innsikt, refleksjon, opplevelse og kunnskap gjennom program av høy kvalitet. Programkategorier som tradisjonelt bidrar til kunnskap og refleksjon er informasjonsprogram, nyheter, aktualiteter, samfunnsprogram, kulturprogram, naturprogram, vitenskapsprogram og dokumentarer. Programstatistikken viser blant annet at informasjonsprogram har en sterk posisjon i tilbudet på NRKs tv-kanaler, med 30 prosent på NRK 1, 41 prosent på NRK 2 og 29 prosent på NRK 3. NRK redegjør for et bredt tilbud innenfor disse kategoriene både på radio, tv og nett. Noen eksempler på faste programposter er *Newton*, *Ytring*, *Ikke gjør dette hjemme*, *Her og Nå*, *Dagsnytt 18* og *Brennpunkt*.

Fysiker Andreas Wahl svever over Oscarsborg festning. Foto: Bulldozer Film, NRK

NRK redegjør for at vitenskap er et viktig innholdstilbud og at fordypende vitenskapsstoff formidles på nett – både med utgangspunkt i samme tematikk som tas opp i tv-programmene og eksklusivt for nett. Et eksempel på slikt eksklusivt nettstoff fra 2016 er artikkelen *En ny epoke*, som handler om at jorden er på vei inn i en ny geologisk epoke. Artikkelen er ifølge NRK lest av 250 000. *Newton*, det faste vitenskapsprogrammet for unge, fortsetter å utsette programleder Stian Sandø med vitenskapelig vinklede utfordringer. I 2016 har NRK arbeidet mye med formidling via sosiale medier. NRKNewtonStian er på Snapchat, og det er planer om å legge om produksjonen slik at mye av innholdet blir formidlet på sosiale medier før det settes sammen til ferdig program. Våren 2016 sendte NRK åtte tv-program i serien *Med livet som innsats*, der Andreas Wahl testet fysikkens lover gjennom dristige eksempler, og hensikten var å gi seerne økt kunnskap om og forståelse for naturlovene. Høsten 2016 fulgte tredje sesong av serien *Folkeopplysningen*, der Andreas Wahl så på ulike temaer relatert til valg vi gjør i hverdagen i et vitenskapelig perspektiv – som for eksempel økologisk landbruk, genmodifisert mat, slanking og coaching. NRK viser til at både *Med livet som innsats* og *Folkeopplysningen* også engasjerte yngre målgrupper. I programserien *Når kjemien stemmer* utforsket NRK hvordan man kan finne sin perfekte match gjennom vitenskap, og 31 år gamle Maren fikk lukte, lytte, snakke og danse med sju unge menn. Serien tar ifølge NRK utgangspunkt i at mennesker styres av urgamle biologiske mekanismer når det gjelder hvem vi tiltrekkes av.

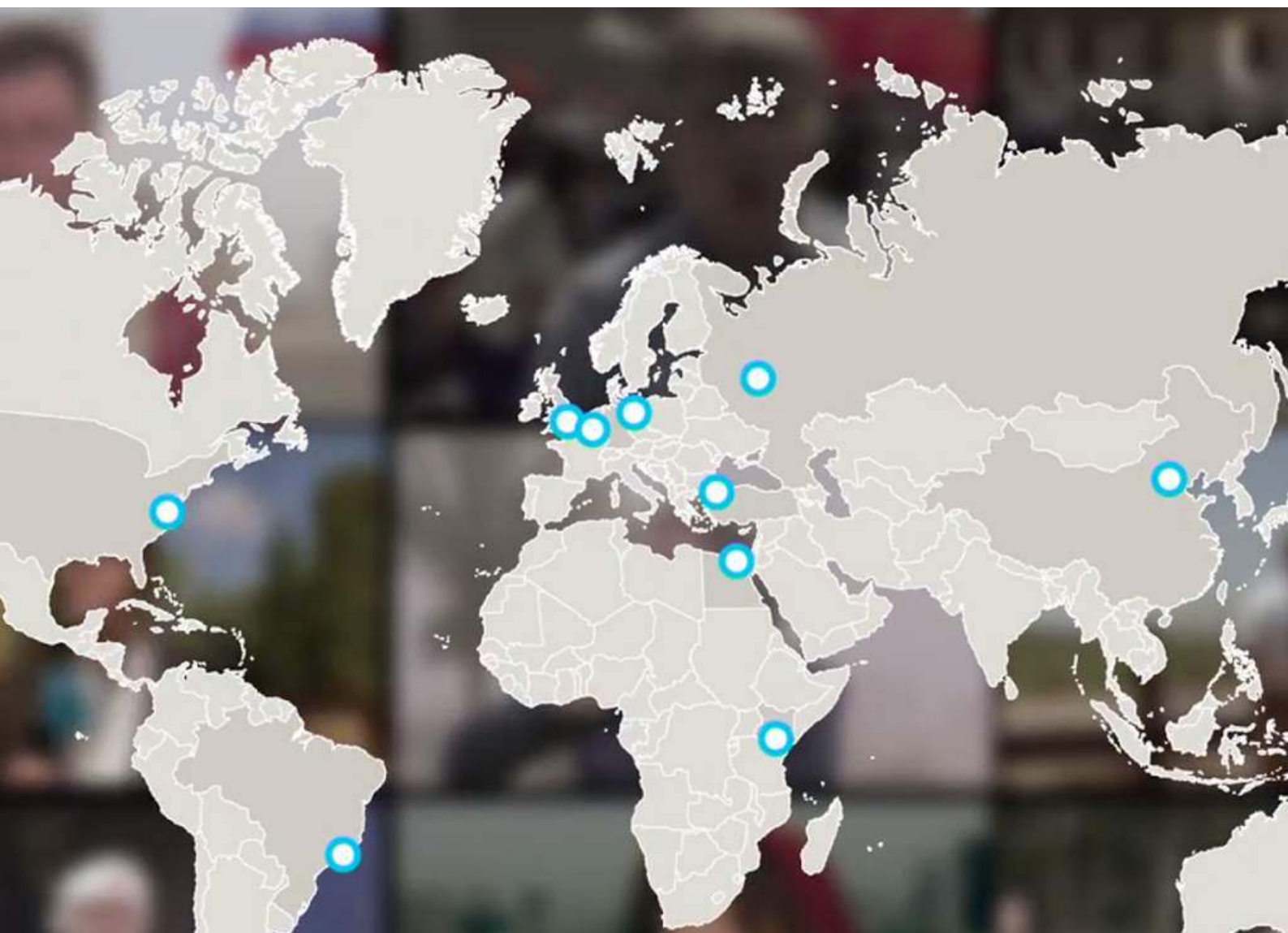
Øverst: Fra serien *Helene sjekker inn*. Foto: NRK.
Nederst: Fra serien *Skam*. Foto: NRK.

I 2016 tok NRK nye fortellergrep og publiseringsmåter i bruk i helse- og livsstilsjournalistikken for å nå bredere ut med dette innholdet. Et eksempel er dokumentarserien *Helene flytter inn*, der programleder Helene Sandvik flyttet inn på en rekke ulike institusjoner og bodde der i fem døgn. I løpet av serien bodde Sandvik på asylmottak, sykehjem, hospits, i fengsel, på avdeling for spiseforstyrrelser og på rusbehandling. NRK forteller om omfattende og grundige forberedelser foran gjennomføringen av dette journalistiske prosjektet, som etiske avveininger og tett dialog med institusjonsledelse, beboere og ansatte. I en ny dokumentarsatsing, *Innafor*, undersøkte programleder Emma Clare Gabrielsen egne grenser i møtet med aktuelle fenomener som opptar unge mennesker i aldersgruppen 20 til 29 år. NRK viser til at *Innafor* har sitt utspring i det samme undersøkende miljøet som står bak *Brennpunkt*. Underveis i research- og innspillingsfasen ble nyhetssaker publisert på nett og sosiale medier før programmet ble sendt på tv. NRK sendte også serien *Jeg mot meg*, der åtte ungdommer gjennom videodagbøker og samtaleterapi med psykolog Peder Kjøs, sto frem med sine psykiske utfordringer. NRK forteller også her om hvilket arbeid som er gjort rundt deltakerne både i forkant, underveis og i etterkant av hensyn til at unge, sårbare mennesker blir eksponert gjennom en tv-serie. Serien vil kun ligge tilgjengelig på nett ut 2018 av hensyn til at deltakerne skal gå videre med livene sine. NRK ønsket med denne serien å løfte temaet psykisk helse bredt, og en rekke redaksjoner samarbeidet om å sette temaet på dagsordenen gjennom debatter, ytringer og nettartikler. NRK samarbeidet med Mental Helse, Kirkens Nødhjelp og Røde Kors som økte bemanningen ved sine hjelpetelefoner. Rådet for psykisk helse ga deltakerne i *Jeg mot meg* og psykolog Peder Kjøs «Tabuprisen 2016», og de begrunnet prisen med at serien viste hvordan det kan være å leve med angst, depresjon, ensomhet og skam.

Serien *Skam* ble et av de mest debattskapende NRK-programmene i 2016. Da Noora var hovedpersonen i sesong 2 fikk *Skam* ros fra blant andre Kripos og Landsforeningen mot seksuelle overgrep for å ta opp viktige temaer som overgrep, voldtekt og seksuelt press på en god måte. I sesong 3 overtok Isak som hovedperson, og serien tok opp temaer knyttet til seksuell legning og hans forhold til Even som er bipolar. Dette bidro til mange diskusjoner på sosiale medier om både homofil kjærlighet og psykisk helse, og NRK viser til at når Isak søkte opp «mani» på Wikipedia – gjorde 60 000 nordmenn det samme.

NRK hadde også temasendinger i 2016 der aktuelle samfunnsspørsmål ble tatt opp. 29. september 2016 ble nettmobbing satt på dagsorden med satsingen *Hata på nett*, der NRK mP3 hadde en temasending på sju timer om nettmobbing direkte fra Fyrstikkalléen skole i Oslo. I tillegg ble temaet tatt opp i alle radioprogrammene på NRK P3 den dagen, og en rekke redaksjoner i resten av NRKs divisjoner løftet temaet gjennom radio- og tv-innslag og nettsaker. Leo Ajkic lagde dokumentaren *Netthat*.

Medietilsynet vurderer at redegjørelsen viser at NRK oppfyller kravet om å tilby tjenester som kan være kilde til innsikt, refleksjon, opplevelse og kunnskap gjennom program av høy kvalitet.

Kartet viser NRKs korrespondentnett. Foto: NRK

NRK skal bidra til økt kunnskap om internasjonale forhold og kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk. I 2016 besto NRKs utenriksredaksjon av 20 journalister i Norge og ti korrespondenter i utlandet. NRK har kontorer i Nairobi, Beijing, Istanbul, Kairo/Beirut, Moskva, Berlin, Brussel, London og Washington DC. NRK viser til at NRKs journalister i løpet av 2016 har besøkt over halvparten av verdens land og delt sine opplevelser på alle NRKs medieplattformer. Korrespondentene dekker ifølge NRK alle typer saker – fra politikk og økonomi til sport, film, musikk og krim. NRK har flere faste radio- og tv-program med internasjonalt nyhets- og aktualitetsstoff og publiserte også utenriksnyheter og kommentarartikler på nrk.no. Utenriksmagasinet *Urix* ble sendt fire dager i uken på NRK2, og i magasinet ble aktuelle utenrikstemaer utdypet i reportasjer og med studiogjester. På NRK P2 var *Urix på lørdag* et fast, ukentlig nyhetsprogram. NRK viser til at 2016 var et år med gjennomgripende politiske omveltninger internasjonalt, med blant annet brexit, kuppforsøk i Tyrkia og det amerikanske presidentvalget. Fordi hendelser som dette fører til et økt behov for å forstå bakgrunnen for det som skjer, utviklet NRK seriene *Urix forklarer* og *Urix forteller* for å gå dypere inn på hva som ligger bak nyhetshendelsene. Gjennom korte videoer med enkle analyser, kart, grafikk, bilder og tekst blander NRK fortellergrep fra tv, nett og sosiale medier, og innholdet publiseres på alle plattformer. I forbindelse med valget i USA laget Thomas Seltzer en personlig vinklet reportasjefilm i *Trygdekontoret – i Hillary og Donalds bakgård*. Det ble også sendt en rekke dokumentarer og spesialsendinger som tok for seg aktuelle begivenheter og samfunns spørsmål.

Medietilsynets vurdering er at NRK gjennom sitt programtilbud i 2016 oppfyller kravet om økt kunnskap om internasjonale forhold.

Nordvisjonen er et samarbeid mellom de nordiske allmennkringkasterne. Dette samarbeidet består i samproduksjoner, utveksling av program, utvikling av formater og deling av kunnskap. NRK redegjør for at 2016 ble et rekordår for Nordvisjonen, og at det aldri tidligere er samprodusert og sendt så mye nordisk tv som dette året. NRK1 sendte 127 timer førstegangssendinger med innhold fra Norden, NRK2 sendte 152 timer førstegangssendinger og NRK3/NRKSuper sendte 58 timer førstegangssendinger. Medregnet repriser sendte NRK1 totalt 727 timer med innhold fra Norden, NRK2 sendte 876 timer og NRK3/NRKSuper sendte 387 timer. Det nordiske innholdet som ble sendt i 2016, omfatter både drama, informasjonsprogram, kunst, kultur, medier, naturprogram, vitenskap, religion, livsfilosofi og barneprogram. I 2016 samarbeidet NRK, Danmarks Radio og Sveriges Radio blant annet om en radiodokumentar-serie med tittelen *Fremmedkrigerne fra Skandinavia*, som ble sendt på NRK P2 og podkast. Serien fikk støtte fra Nordvisjonsfondet, og de nordiske radiodokumentarmiljøene arbeider nå med en samproduksjon om høyreekstreme miljøer i Norden. NRK Sápmi har i 2016 etablert felles nordiske nyhets- og aktualitetssendinger fra Karasjok med finske YLE Sápmi og svenske SVT/SR Sápmi. I tillegg publiserte NRK svenske og danske synstolkede tv-dramaer i 2016, blant annet seriene *Bedrag* og *Den andre verden* fra DR og *Jeg ser deg* og *Frøken Fridmanns krig* fra SVT.

Medietilsynets vurdering er at NRK gjennom sitt programtilbud i 2016 oppfyller kravet om å formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk.

Leo Ajkic delte sine inntrykk på sosiale medier da han var med det norske supplyskipet «Siem Pilot» som skulle redde skipbrudne flyktninger i Middelhavet våren 2016. Opptakene derfra inngikk i serien *Flukt*. Foto: NRK

NRK oppfyller kravet om å stimulere til kunnskap, forståelse og bruk av andre medieplattformer blant brukere i alle aldre.

NRK redegjør for at forteller- og publiseringsmåter ble utviklet i 2016 med et mål om å nå bredere ut, og nye medieplattformer likestilles med tradisjonelle kanaler i publisering av innholdstilbudet til NRK. Tilstedeværelse på sosiale medier ble ytterligere forsterket i NRKs publiseringsstrategi. Leo Ajkic delte for eksempel sine inntrykk fra reisen med det norske supplyskipet «Siem Pilot» på sosiale medier. Disse opptakene gikk deretter inn i serien *Flukt* som ble sendt på tv. NRK har blant annet utarbeidet nye retningslinjer for hvordan publisering av NRKs innhold og journalistikk skal foregå på tredjepartsplattformer. NRK Nyheter bruker Facebook til å formidle nyhetshendelser og eksperimenterte med bruk av Snapchat under dekningen av valget i USA i 2016. Alle redaksjoner har deltatt i kompetansehevede tiltak for å forankre allmennkringkasteroppdraget og redaktøransvaret på nye digitale plattformer. NRK har også nettstedet NRK Skole, som bidrar til å oppfylle kravet om å tilby innhold tilrettelagt for skoleverket. I 2016 publiserte NRK Skole en egenprodusert nettserie om koding, *Kodeknekkerne*, der en gruppe elleveåringer lærte seg koding og løste programmeringsoppdrag på ulike nivåer. NRK hadde også et nytt opplæringstilbud til nyankomne enslige, mindreårige asylsøkere, der ulike innslag fra *Newton* og klipp om matte for ungdomsskolen ble dubbet på fem ulike språk i NRK Skole for flere. Språkene var dari, pashto, kurmanji, tigrinja og arabisk.

Medietilsynet har kommet til at NRK oppfyller kravet om å ha et bredt og løpende oppdatert tilbud av tjenester og spill på nett som stimulerer til interaktiv deltagelse.

NRK har i en utfyllende redegjørelse til årsrapporten for 2016 vist til at NRK Super har et utvalg av gratis spill som egner seg for målgruppen på nrksuper.no. For målgruppen to til fire år har NRK i tillegg Fantorangen-appen, som er et spill med lek og lær-aktiviteter. NRK er opptatt av at NRK Supers målgruppe er «first movers», det vil si barn som lett tar ny teknologi i bruk. I 2016 var flere hundre barn med på byggedugnad i spillet Minecraft, der oppgaven var å bygge arkitektoniske eller kulturelle symbolbygg i alle Norges fylker. Dette resulterte i to tolvtimers sendinger på lineær-tv og nett fra *FlippKlipp Studio* og to millioner visninger på Youtube-kanalen til *FlippKlipp Studio* i løpet av desember 2016. Til julekalenderen *Snøfall* laget NRK en app til mobile plattformer, der de yngre barna kunne følge de viktigste historielinjene med dilemmaene Selma og de andre hovedkarakterene stod i. Målet med spillet var ifølge NRK å gi eierskap til *Snøfall* til denne målgruppen også, ettersom serien var litt for avansert for de yngste barna. For de større barna og familien utviklet NRK et mobilspill. NRK viser også gjennom årsrapporten for 2016 hvordan serien *Skam* brukte internett og sosiale medier på en slik måte at publikum kunne følge med på oppdateringer og

kommunikasjon mellom rollefigurene i dramaserien i «sanntid», i tillegg til at seerne kan gi direkte tilbakemeldinger til serieskaperne. Tv-programmet *Hva feiler det deg?* ble fulgt av en digital komponent på nett, i form av quiz'en «Burde du vært lege?». Denne quizkomponenten ble også benyttet i forbindelse med serien *Nomino* om stedsnavn og til å forklare regler i krig i forbindelse med TV-aksjonen. I *Fugleffjellet*, som var en direktesending på nett med flere ulike videostrømmer, kunne publikum bidra med kommentarer og faktastoff. I årsrapporten er det også vist til eksempler fra nettsiden NRK.no/ytring, som er en redaksjonelt styrt side for meningsutveksling om nyheter, samfunns- og kulturspørsmål.

FlippKlipp Studio feirer at de har 50 000 abonnenter på nett. Foto: NRK

Barn og unge

Medietilsynet vurderer at NRK oppfyller kravene knyttet til å fremme barns rett til ytringsfrihet og informasjon og skjerme barn mot skadelige former for innhold.

NRKs redegjørelse for programtilbudet i 2016 viser at NRK legger stor vekt på medvirkning fra barn og unge og å sette temaer inn i en forståelig ramme for barn. Eksempler på program i 2016 der barn deltok og ytret seg er *Best i mest*, *Litt av en jobb* og *Supernytt*. Når det gjelder kravet om å skjerme barn mot skadelige former for innhold, har NRK synlig aldersmerking av sine program på tv under hele programmets lengde. I noen tilfeller aldersmerker NRK også egenpromoteringen av programmene. På nrksuper.no fremgår aldersmerkingen først ved valg av et program, og det er en funksjon som gjør det mulig å enkelt skjule innhold som er best egnet for de eldste barna på yngre barns profiler. I NRK Super-appen er det en tilsvarende foreldrekontroll for å stenge program beregnet for de eldste barna. NRK følger Medietilsynets anbefalinger for aldersmerking, og det er ikke mulig å stenge for program som ikke har en aldersgrense.

Fra NRKs adventsserie *Snøfall*. Foto: NRK

Vedtektene

15 i. NRK skal fremme barns rett til ytringsfrihet og informasjon, og skjerme barn mot skadelige former for innhold. NRK skal ha daglige norskspråklige programmer for barn under 12 år, jevnlig norskspråklige programmer for unge, og jevnlig programmer for barn og unge på samisk.

17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

- *Egenutviklet innhold for barn og unge*

NRK skal ha daglige norskspråklige programmer for barn under tolv år og jevnlig norskspråklige programmer for unge. NRK Super er en egen tv-kanal med daglige sendinger for barn fra to til tolv år. I 2016 hadde NRK daglige nyhetssendinger for barn i *Supernytt*. Ulike populærvitenskapelige temaer ble omtalt i *Newton*. NRK sendte også serien *Oppdrag Nansen*, der fire barn gjennomførte en ekspedisjon til Nordpolen og møtte klimaforskere og politikere på klimatoppmøtet i Paris. NRK produserte og sendte den nye julekalenderen *Snøfall*.

NRK viser til at unges fragmenterte mediebruk gjør dem til en spesielt vanskelig målgruppe å nå. Gjennom ungdomskanalene NRK P3, NRK mP3 og sosiale medier tilbyr *P3Nyheter* nyheter til unge. NRK mP3 og

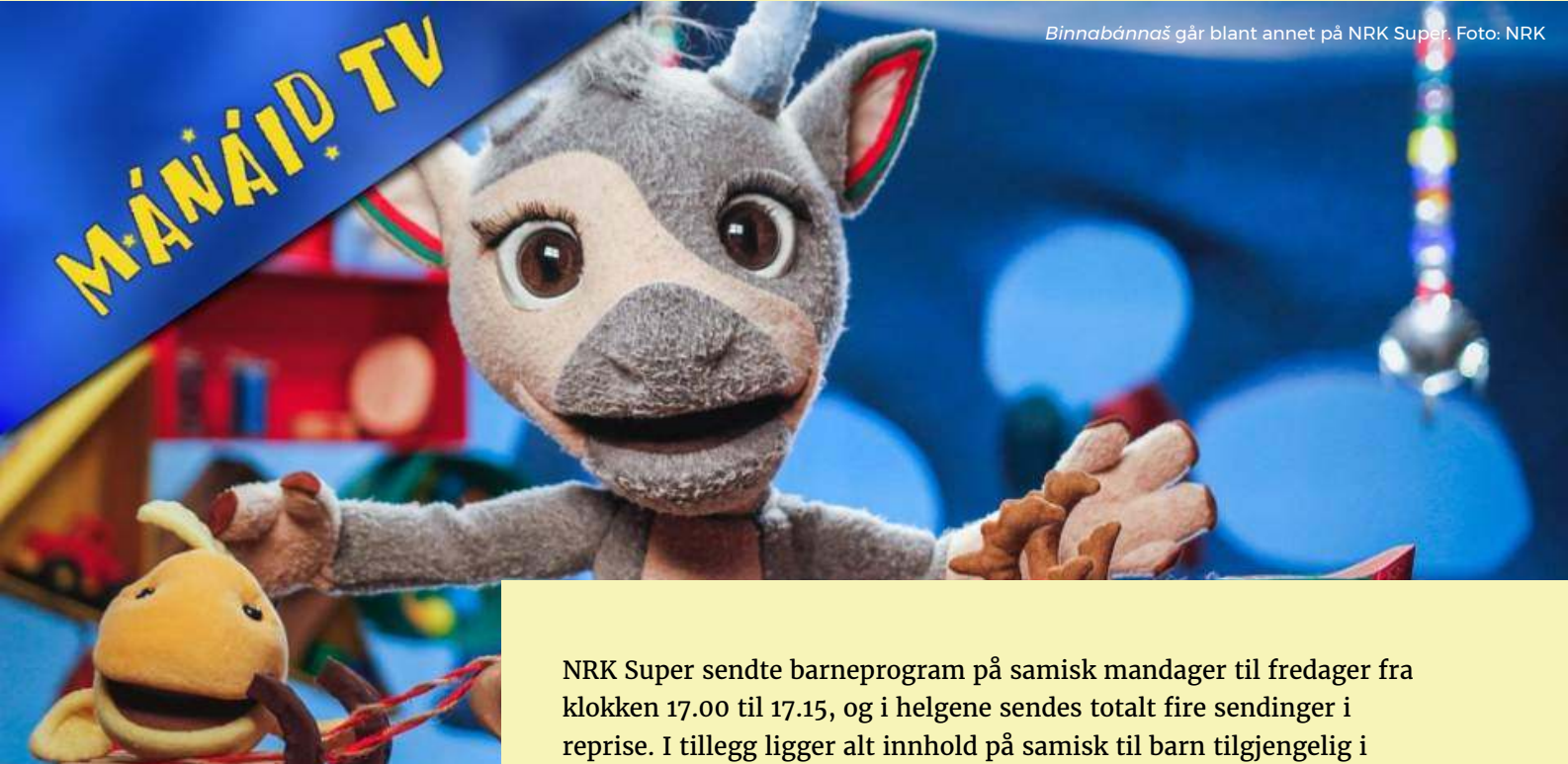
NRK mP3 og NRK P3 har henholdsvis aldersgruppene 13 til 19 og 18 til 29 år som målgrupper. P3Nyheter-redaksjonen skal tenke nytt og innovativt for å nå ut med nyheter til unge, og etter utvidelsen i 2016 består den av seks medarbeidere. Gjennom programmene *Verdens rikeste land*, *Hallo P3* og *Juntafil*, sendte NRK P3 hver uke fire timer samfunnsengasjerende innhold for unge. NRK legger mye i å være relevante for unge mennesker og viser til at det lykkes når NRK satser på sterke historier med mening og samfunnsverdi. NRK redegjør videre for flere programsatsinger der målgruppen er unge. NRK sendte blant annet to sesonger av *Skam*, dramaserien *Unge lovende*, serien *Jeg mot meg*, prosjektet *Hata på nett* og humorprogrammet *Humorlab* – der unge og lovende talenter får eksperimentere. Ny norsk musikk for unge ble formidlet i NRK P3 og NRK mP3. NRK P3 Dokumentar lagde samfunnsstoff og dokumentarer for radio og nett. I 2016 lagde de også fire dokumentarer for tv, blant annet dokumentaren *Ekkokammer*. I dokumentaren viser Ludvig Løkholm Lewin hva som skjer når en ung mann endrer seg fra å være politisk korrekt til å bli mer og mer islamfiendtlig, samtidig som han tilsynelatende går gjennom en radikaliseringsprosess. *Ekkokammer* skapte ifølge NRK stor debatt både i andre nyhetsmedier og blant unge som engasjerte seg i sosiale medier. De tre mest leste dokumentarene på nrk.no i 2016 var *17 år og snart milliardær*, *Bingoraneren* og *En ulykkelig kjærlighetshistorie*.

«Noora» og «William» fra andre sesong av serien *Skam*. Foto: NRK

NRK fulgte i 2016 opp med to nye sesonger av serien *Skam*, som var rettet mot alderssegmentet 16 til 19 år. Serien ble publisert på internett, og korte klipp ble publisert gjennom en uke på p3.no. Det var også aktivitet på sosiale medier, og seerne kunne gi direkte tilbakemeldinger. En samlet episode ble vist på internett og på NRK3 hver fredag. Holdningskampanjen *BlimE!* handler om å være en venn, og har mottoet «si hei, vær en venn, BlimE!». 2016 var det femte året NRK Super arrangerte *BlimE!*-dansen, og 11. november var det show og festkonsert i NRKs egen bakgård. Tidligere på dagen kunne skoler og barnehager laste opp filmer fra sin *BlimE!*-dag til et kart på nrksuper.no som viste dansende barn over hele Norge. NRK forteller at barn på over 1 100 skoler danset *BlimE!*-dansen samtidig, og barn fra Svalbard i nord til Nairobi i sør var påmeldt.

Medietilsynets vurdering er at NRK oppfylder kravene til daglige norskspråklige program for barn under tolv år og jevnlig norskspråklige program for unge. NRK oppfylder også kravet til å ha et egenutviklet innhold for barn og unge på internett som blir løpende oppdatert.

NRK Super sendte barneprogram på samisk mandager til fredager fra klokken 17.00 til 17.15, og i helgene sendes totalt fire sendinger i reprise. I tillegg ligger alt innhold på samisk til barn tilgjengelig i nettspilleren på nrksuper.no. Høsten 2016 var serien *Binnabánnas* et nytt programtilbud for de aller yngste i NRK Mánáid-TV, som blir sendt både på tv, nett og mobil. Første sesong av serien om dukkefiguren *Binnabánnas* besto av 23 episoder. I det lineære tilbudet dubbet også NRK nye episoder av *Teletubbies* til samisk i 2016. NRK sendte også 24 episoder av dokumentarserien *ieZár*, som viste ulike «selfie-reportasjer» fra samiske barn. Serien *Stálugilvvut* var en flerkameraproduksjon på 15 episoder, der to barn mellom sju og elleve år konkurrerte mot Stállu for å få tilbake julegavene som er stjålet. Serien var på nord-samisk. NRK har tidligere orientert om mobil-appen «NRK Jodi», som gir tilgang til samiske eventyr både på norsk og samisk.

Medietilsynet vurderer at NRK oppfyller kravet til jevnlig program for barn på samisk i 2016.

NRK skal også sende jevnlig program for unge på samisk. I allmennkringkasterregnskapet viser NRK til at det ble satset på ungt, samisk innhold i 2016. Et nytt tilbud er talkshowet *Studio Sápmi*, som er et studiobasert underholdningsprogram med unge og aktuelle gjester og artister. Programmet ble i 2016 sendt på NRK2 og NRK TV (nett), og ifølge NRKs nettsted ble *Studio Sápmi* første gang sendt 22. oktober 2016. NRK har på spørsmål fra Medietilsynet redegjort for at målgruppen for talkshowet er «noe eldre unge og unge voksne», og at dette gjenspeiles i temavalg, unge gjester og musikkprofil. Videre spurte tilsynet NRK om *Studio Sápmi* var det eneste programtilbudet NRK sendte for unge på samisk i 2016. NRK har i e-post av 2. juni vist til at *Nufal* var et fast tilbud til unge på nett dette året. Da NRK Sápmi lanserte dette nye nettstedet i mars 2013 uttalte prosjektleder Malene Larsen Gaino til avisen *Framtid i Nord* at prosjektets målgruppe vil være ganske så bred – aldersgruppen 15 til 45, men at hovedmålgruppa likevel er ungdom mellom 15 og 29 år. Videre fremgikk det at hovedinnholdet i *Nufal* vil være livsstil, mote, sex, kjærlighet, teknologi, helse og andre temaer som er av interesse for ungdom og unge voksne.

Medietilsynet har sett nærmere både på programmet *Studio Sápmi* og nettstedet nrk.no/nufal, og tilsynet er enig i NRKs beskrivelse om at målgruppen for disse satsingene er «eldre unge og unge voksne». Målgruppeinnretningen på programmet *Studio Sápmi* og nettilbudet tilsier dermed at dette tilbudet ikke er rettet mot den noe snevrere målgruppen «unge» som kravet i vedtektene omfatter. Det er lang praksis for forståelsen av hvilken målgruppe kravet er ment å ivareta i allmennkringkastingstilsynet, der det er lagt til grunn at dette gjelder aldersgruppen som normalt blir definert som ungdom. Medietilsynet vil også understreke at det å definere målgruppen aldersmessig for vidt vil undergrave formålet med bestemmelsen, som er å sikre at det blir programsatt et eget tilbud for denne målgruppen. En bredere målgruppeinnretning som inkluderer unge voksne opp til 29 år, favner en attraktiv gruppe som kringkasterne tradisjonelt programsetter mye for. Formålet med å stille krav om egne program spesielt rettet mot unge på samisk, er videre at sendingene skal tilby en arena dedikert til temaer ungdom er opptatt av, og at programmene skal bidra til å reflektere ungdomsidentiteter. Det vil derfor ikke være tilstrekkelig for å innfri kravet at NRK i sitt generelle programtilbud på samisk tar opp temaer som er rettet mot ungdom/unge voksne.

Ettersom Medietilsynet har vurdert det slik at NRK ikke har hatt egne programmer for unge på samisk i 2016, har tilsynet heller ikke grunnlag for å vurdere regelmessigheten av et slik tilbud. NRK har gitt uttrykk for at det å rapportere om jevnlig program i seg selv representerer en utfordring i en medievirkelighet der barn og unge i stadig mindre grad dreier seg om å velge digitalt innhold fra NRKs digitale plattformer. Ifølge NRK er primærplattformene for innhold til barn og unge NRKs programspiller (NRK TV) og NRK Super, og lineære kanaler anses i større grad som sekundærplattformer. Det vises til at siden sommeren 2016 er det flere barn som ser innhold på NRK Super, app og nett, enn på tv. NRK mener derfor at det først og fremst er ved å produsere innhold med kvalitet og verdensklasse at NRK bidrar til at samiske barn og unge også i fremtiden velger innhold fra NRK Sápmi, og slik sett bidrar til å styrke samisk språk og kultur. Medietilsynet vil på denne bakgrunnen understreke at begge nevnte innholdstilbudene *Studio Sápmi* og *Nufal* er viktige bidrag i NRKs oppfyllelse av kravene til det samiske tilbudet i sin helhet, og som bidrar til å styrke samisk språk, identitet og kultur. Talkshowet *Studio Sápmi* er en nyskaping i 2016, og en del av det redaksjonelle arbeidet i NRK Sápmi som NRK selv understreker har som mål at skal bidra til økt synlighet på brukernes foretrukne plattformer, med relevant og godt innhold for unge voksne samer og nordmenn. Slik kravene er utformet kan imidlertid ikke NRK oppfylle kravet om jevnlig program til unge på samisk med de nevnte tilbudene. Det er betydelig tilsynspraksis for hva som ligger i kravet til å sende jevnlig program. Selv om det ikke kan settes absolutte mål for antall program og hyppigheten av disse, legger Medietilsynet til grunn at begrepet jevnlig forutsetter at det blir sendt program med en viss regelmessighet og en viss spredning gjennom hele året.

Medietilsynet har på denne bakgrunnen kommet til at NRK ikke oppfyller kravet om å sende jevnlig program for unge på samisk i 2016.

Samisk språk, identitet og kultur

Vedtektene

14 b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. (...). NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkning.

Dagens krav til at NRK skal bidra til å styrke samisk språk, identitet og kultur er i forslaget til ny NRK-plakat presisert til at NRK skal styrke de samiske språkene og styrke samisk identitet og kultur. Med dette blir det tydeliggjort at kravet innebærer at NRK skal tilby innhold på alle de tre samiske språkene. I løpet av 2016 arrangerte NRK Sápmi åpne møter for å få innspill til utviklingen av det samiske tilbudet, først i Tromsø i mars og deretter på Røros i september. NRK opplyser at NRK Sápmi publiserer på nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Med et mål om å gjøre det lett å bruke samisk, har NRK Sápmi også et samarbeid med Giellatekno (samisk språkteknologi) ved Universitetet i Tromsø om språklige hjelpemidler, som rette- og oversettingsprogrammer. Også internt i NRK Sápmi er målet at hovedspråket skal være samisk.

Fra Oslo Pride 2016. Foto: Mette Ballovara, NRK

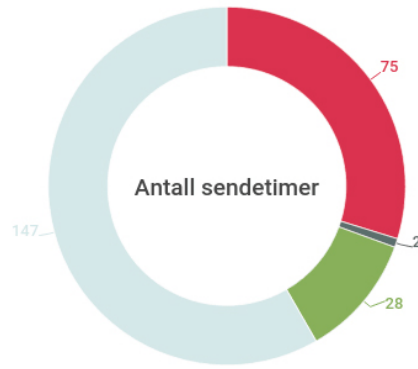
I tillegg til folkemøter har NRK Sápmi møtt en rekke representanter for den samiske befolkningen i 2016 for å få innspill til hvordan den samiske hverdagen kan dekkes bedre – spesielt blant de unge. NRK Sápmi endret innholdsproduksjon og publiseringspraksis i 2016, og startet fornyelse av nettsiden for å styrke bredden i tilbudet på nett og øke tilstedeværelsen i sosiale medier. NRK viser til to hovedstrategier i tilnærmingen for å ivareta kravet om å styrke samisk språk og kultur. Den ene strategien er å ha et mangfoldig tilbud om hele det samiske samfunnet til hele det samiske publikummet. Den andre strategien er å formidle et mangfoldig innhold om samisk språk og kultur til den øvrige delen av befolkningen.

Det samiske talkshowet *Studio Sápmi*, som er et underholdningsprogram med unge og aktuelle gjester og artister, og den samiske barne-tv-figuren *Binnabánnaš* er nye tilbud som ble tilgjengelige på nett og tv høsten 2016. *Studio Sápmi* tar for seg temaer i unge voksnes hverdag og populærkultur, med samiske artister og musikk som faste innslag. NRK har videre redegjort for at programinnholdet i radio består av faste innslag i nyhetsreportasjer og studioformater om generelle kulturelle forhold i det samiske samfunnet – som samisk musikk, kunst og kultur. Kulturprogrammet *Árdna* tar for seg samisk kultur på norsk og sendes i NRK P2. Sendingene på DAB inneholder en stor andel samisk musikk, herunder en halvtime med tradisjonell samisk joik hver dag. I 2016 sendte NRK Sápmi *Sámi Grand Prix*, der konkurransen både omfatter en del med sang og en del med joik.

På NRK1 sendte NRK Sápmi nyhetssendingen *Ođđasat* fra Karasjok alle hverdager. NRK P2 hadde daglige nyhetssendinger på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Fra november 2016 ble alle samiskspråklige sendinger for radio sendt på DAB+. NRK hadde også nyheter og annet innhold på nett og mobil på tre samiske språk. I 2016 satte NRK Sápmis nyhetsavdeling søkelys på flere større saker som fikk oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt, for eksempel rettssaken om eiendomsretten til land og vann i Finnmark som ble avgjort av Høyesterett i 2016. NRK forteller også om et forbedret samarbeid med andre urfolkskringkastere gjennom nettverket World Indigenous Television Broadcasters Network, der målet er å gjøre urfolksaker mer synlige også i et internasjonalt perspektiv.

Medietilsynets vurdering er at NRK gjennom sitt tilbud på radio, tv, nett og mobil oppfyller kravene til å styrke samisk språk, identitet og kultur og kravet om å ha daglige sendinger for den samiske befolkningen.

NRK Sápmi TV-tilbud

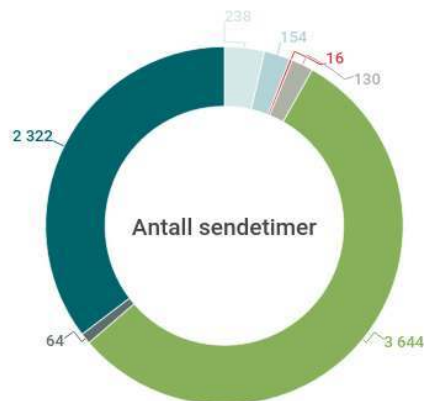
● Barn 30 % ● Fakta 1 % ● Kultur 11 % ● Nyheter 58 %

NRK Sápmi radiotilbud

● Nyheter på samisk 9,5 % ● Aktualiteter 4,5 % ● Barn og ungdom 0,5 % ● Religion 2,9 %
● Kultur, underholdning 81,9 % ● Kultur, underholdning på norsk 0,7 %

NRK Sápmi, DAB

● Nyheter på samisk 4 % ● Aktualiteter 2 % ● Barn og ungdom 0 % ● Religion 2 %
● Kultur, underholdning 55 % ● Kultur, underholdning på norsk 1 % ● Musikk 35 %

Nasjonale og språklige minoriteter

NRKs forpliktelser overfor nasjonale og språklige minoriteter omfatter et krav om at NRK skal tilby programmer for disse gruppene. Videre skal NRK formidle kunnskap om ulike minoritetsgrupper og om mangfoldet i det norske samfunnet.

Nasjonale minoriteter er vernet av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter. De nasjonale minoritetene omfatter grupper som har langvarig tilknytning til et land. I Norge er dette kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk.

NRK viser til at allmennkringkasteroppdraget gir NRK et særlig ansvar for å synliggjøre nasjonale minoriteter. NRK søker å gjøre dette gjennom innhold som når bredt. NRK ønsker å speile at minoritetene er en del av det norske mangfoldet ved å inkludere innhold om og for disse i det generelle programtilbudet. NRK har sendt ukentlige sendinger på finsk regionalt i NRK P2 – i Nordland, Troms og Finnmark. Denne sendingen har vært kringkastet i mer enn 25 år, og sendingen er nå tilgjengelig for alle på NRKs nettsider. Kvensk er et språkvalg på yr.no. I 2016 sendte NRK portrettet *Fra Grand Hotel til Köykiniemi*, om kvenske Einar Benjaminsen som arbeider på Grand Hotel i Oslo og driver hjemgården i Lakselvdalen sammen med broren sin. De to brødrene deler bekymringen for om den gamle kvenske kulturen og det kvenske språket vil overleve. NRK sendte også dokumentaren *Det hemmelige språket*, som handlet om hva som skjer når ens morsmål ikke anerkjennes som et ordentlig språk og hvordan det oppleves for kvener av i dag å gjenoppdage sitt språk og sin identitet. I 2017 ser NRK på en mulig utvikling og modernisering av innholdet til den kvenske befolkningen, herunder hvilket omfang tilbudet skal ha og på hvilke plattformer tilbudet skal bli publisert.

Vedtektene

14 b. (...). NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter. (...).

14 c. NRK skal formidle kunnskap om ulike grupper og om mangfoldet i det norske samfunnet. NRK skal skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn.

I 2016 sendte NRK flere program om romanifolket. NRK P1 sendte en serie om livet til tatergutten Josef Elvebakken, som var basert på en bok skrevet av Thor Gotaas. Livet til Josef Elvebakken var også tema i et program i litteraturserien *Brenner og bøkene*, der man fulgte fotsporene til mannen som var loffer, eneboer og skogsarbeider. P1 formidlet også historien om *Stor-Johan*, som er en av norgeshistoriens mest legendariske tatere. Nora Christin Pettersen og Holger Gustavsen fra Taternes Landsforening har fulgt sporene til Stor-Johan tilbake til 1600-tallet.

NRK P2 sendte juni 2016 en svensk serie om romfolkets musikkultur. Samfunnsmagasinet *Ekko* på P2 har jevnlig stoff om nasjonale minoriteter. Eksempler fra 2016 er «På jakt etter kjernen i sigøynermusikken – i Oslos gater» og «Trenger vi å revidere fortida?», om jøder og muslimeres historiske rolle. *P2-portrettet – Solomia Karoli* handlet om den norskfødte Solomia Karoli, som bærer navnet til en av de mest kjente romfamiliene i Norge og som har hatt en turbulent oppvekst mellom to kulturer.

Noen av «snublesteinene» som er murt ned i Elverums gater til minne om jøder som ble deportert og drept.
Foto: Stein S. Eide, NRK

I 2016 sendte NRK dokumentarfilmen *Stolt jøde*, om hvordan det er å være ungdom og jøde i Norge. Radiodokumentaren *Tink vil bli jøde*, handler om den norske musikeren Katinka Gresvig som har møtt musikeren Omer fra Israel og som ønsker å konvertere til jødedommen, gifte seg og stifte familie. I serien *Museum* ble det sendt et program om såkalte «snublesteiner», som er minnesmerker over jøder som ble drept under andre verdenskrig. Minnesmerkene er brosteiner med inngraverte navn, som er murt ned i gater ulike steder i Europa, deriblant i Elverum i Norge. I dokumentaren *Husk oss til livet* forteller norske jøder om varsling, arrestasjoner og flukt, og om livet etter Holocaust.

NRK peker på at evnen til fornyelse og endring i takt med samfunnet er viktig for at NRK skal være viktig og relevant for alle mennesker i Norge, og at dette betyr at NRKs redaksjonelle innhold må speile en stadig mer flerkulturell befolkning. NRK har som mål at minst én av tre nyrekruttede i faste stillinger skal ha «flerkulturell kompetanse», noe som defineres ut fra nettverk, språkkompetanse, perspektiv (kjennskap) og familiebakgrunn. Rekrutteringsprosjektet NRK FleRe har samme formål, og NRK mottar hvert år flere hundre søknader til de fem stipendiaterstillingene som lyses ut. 60 stipendiater med slik flerkulturell kompetanse er tatt inn siden 2008, og de fleste er journalister til opplæring og praksis i NRK. 24 av disse har fast stilling i NRK i dag.

Fra serien *99 % norsk*. Mattias og Jaysant er begge 22 år og vokste opp på Grünerløkka i Oslo. De reiser til Sri Lanka sammen, der Mattias lærer mer om Jaysants familiebakgrunn. Foto: NRK

Fra *Svart humor*. Foto: NRK

NRK mener ungt innhold og flerkulturell relevans ofte er to sider av samme sak ettersom den flerkulturelle befolkningen i Norge består av mange unge. Prosjektleder for det interne samarbeidsprosjektet *Hata på nett* ble ledet av Nora Ibrahim i NRK P3 og satte nettmobbing blant unge på dagsorden i 2016. Programserien for og med ulike minoritetsgrupper, *Migrapolis*, har vært sendt på NRK i 19 år, og hadde i april 2016 sin siste sending. NRK opplyser at programmet erstattes av nye serier om og fra det flerkulturelle Norge. I serien *99 % norsk* reiste seks norske vennepar til et land i verden hvor den ene av dem har sine røtter. Her blir det fortalt historier om mobbing, foreldrepress, krig og kulturkollisjoner. I 2016 gikk reisen til Iran, Pakistan, Polen, Israel, Sri Lanka og Irak, og programmet fra Pakistan ble nominert til «Beste dokusåpe» i Gullruten. I 2017 arbeider NRK videre med å utvikle serien. I nettserien *Mottaket* ga NRK et innblikk i livet på mottak gjennom møter med flyktninger på Landås avlastnings- og transittmottak i Bergen. Dokumentarserien *Inside – offside* skildret unge i Europa som elsker fotball, og serien handlet blant annet om en ungdom som ventet på oppholdstillatelse. NRK viser også til at det arbeides med ulike dokumentarserier som skal sendes i 2017 og 2018.

I humorserien *Svart humor* tok programleder Josef Hadaoui for seg fordommer og forskjeller i samfunnet.

NRK redegjør for at et bredt spekter av temaer dekkes i det generelle nyhets- og aktualitetstilbudet, herunder ulike problemstillinger knyttet til Norge som et flerkulturelt samfunn. NRK viser til at medieinnhold stadig oftere er sjangeroverskridende, noe som betyr at arenaer for debatt og informasjon kan tolkes bredere enn bare nyheter og aktualitet. NRK har i årsrapporten redegjort for hvordan drama bidrar til NRKs strategiske mål om å samle folket, speile samfunnet og styrke vår kultur og identitet. *Skam* representerer noe av det mest debattskapende innholdet NRK har produsert de to siste årene. Serien har ført til debatter om ungdomskultur, rus, samhold, seksualitet og identitet, og ikke minst har karakteren Sana bidratt til diskusjoner om muslimsk identitet i Norge.

Medietilsynet har i flere tidligere rapporter fremhevet at dersom egne program skal fungere som et virkemiddel for representasjon og synliggjøring av minoriteter i NRKs innholdstilbud, må omfanget av program være på et visst nivå. Tilnærmingen med krav til egne program er videreført i forslaget til ny NRK-plakat og er etter tilsynets vurdering formålstjenlig, spesielt for vernet av minoritetspråk.

Medietilsynet har kommet til at NRK oppfyller kravet om å ha program for nasjonale og språklige minoriteter i 2016. Videre ivaretar NRK kravene om å formidle kunnskap om ulike grupper og om mangfoldet i det norske samfunnet og om å skape arenaer for debatt og informasjon om Norge som et flerkulturelt samfunn. NRKs generelle innholdsstrategi bidrar på en god måte til å synliggjøre og informere om at Norge er et samfunn med et mangfold av identiteter.

Abiel, Aon og Mikkel fra *BroShow*. Foto: NRK

Distrikt

Kravene som NRK har knyttet til lokalisering, dreier seg både om å ha et godt lokalt tilbud og en lokal tilstedeværelse. Ved behandlingen av Meld. St. 38 (2016–2017) *Open og opplyst* understreket familie- og kulturkomitéen viktigheten av at allmennkringkastere dekker det geografiske mangfoldet i Norge, både gjennom distriktstilbud på radio, tv og nett og ved lokalt nærvær. Komitéen mente at et krav om tilstedeværelse i alle fylker burde inkluderes i NRK-plakaten. I Meld. St. nr. 15 (2016–2017) *Eit moderne og framtidsetta NRK – Finansiering og innholdsplikter* foreslo Kulturdepartementet derfor å presisere i ny NRK-plakat at NRK skal være til stede i alle fylker. Samtidig ble det understreket at NRK fremdeles skal ha handlefrihet til selv å bestemme hvordan distriktskontorene skulle organiseres, og at dette kravet ikke kan forstås som at NRK for eksempel skal ha et eget distriktskontor i hvert fylke. Familie- og kulturkomitéen uttrykker i Innst. 332 S (2016–2017) at kravet må sikre at det ikke utvikles geografiske blindsoner i den redaksjonelle deknningen i landsdelene.

NRK Finnmark sender fra Finnmarksløpets start i Alta. Foto: NRK

Vedtektene

14 a. NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud og lokal tilstedeværelse.

14 e. NRK plikter å sende innhold som enten er produsert i, eller som tar det innholdsmessige utgangspunkt i, distriktene. NRK skal ha distriktssendinger alle hverdager.

17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

- Et eget regionalt nyhets- og innholdstilbud*

I 2016 hadde NRK 15 distriktskontorer rundt i Norge i tillegg til nyhetsredaksjonene på Marienlyst. Distriktskontorene har også flere større og mindre lokalkontorer knyttet til seg, og NRK har 53 slike kontorer totalt. NRKs distriktsdivisjon produserer både nasjonale og lokale nyheter til egne sendinger og til nasjonale nyhetssendinger. De produserer seks timer distriktssendinger på NRK P1 mandag til fredag hver uke og produserer tv-innslag til *Norge i dag* fra mandag til torsdag hver uke. I tillegg produserer distriktsdivisjonen program for de riksdekkende tv- og radiokanalene innenfor programkategorier som vitenskap, natur, barn, livssyn, dokumentar og underholdning. Programmene *Norge Rundt* og *Der ingen kunne tru at nokon kunne bu* blir laget i distriktsdivisjonen. Dette gjelder også mye av innholdet i NRK P1.

NRK opplyser at distriktsdivisjonen står for en stor andel av innholdet som blir publisert på nett. I 2016 var mer enn to tredjedeler av

I serien *Mann. Utsatt.* forteller overgrepsofsatte menn om de mørkeste hemmelighetene de bærer på. Serien er laget av NRK Sørlandet. Foto: NRK

innholdet publisert på nett, og en tredjedel av forsidepubliseringene på nrk.no kom fra distriktsdivisjonen. Distriktskontorene har i tillegg sine egne Facebook-sider. NRK fremholder at noen av de sterkeste relasjonene mellom NRK og publikum blir skapt lokalt. Samarbeidet mellom de ulike redaksjonene sentralt på Marienlyst og de ulike distriktskontorene, er viktig for NRKs ivaretagelse av samfunnsoppdraget. Distriktsdivisjonens journalister har særlig kunnskap om lokale og regionale forhold, kort vei til kildene og hendelsene landet rundt, og de graver frem saker av nasjonal interesse som de sentrale redaksjoner ikke har mulighet til å jobbe frem på samme måte. Nyhetsredaksjonen på Marienlyst har spisskompetanse og kort vei til sentrale myndigheter. Ved dekningen av flere av de største innenrikssakene i 2016 var distriktskontorene sentrale, blant annet ved dekningen av helikopterulykken på Turøy, dobbeltdrapet i Kristiansand, nedleggelsen av flystasjonen på Andøya, politireformen og kommunereformen.

Blant de nye satsingene til distriktsdivisjonen i 2016 forteller NRK blant annet om *Sommerbåten*, som fulgte DS Skibladners ferd på Mjøsa én uke i juli. Flere tusen mennesker stilte seg opp med flagg langs Mjøsa, og NRK Hedmark og Oppland produserte tre timer ettermiddagssending fra alle bryggene der båten la til. Innhold fra *Sommerbåten* ble sendt på NRK1, radio og nett. NRK Finnmark har vært driftet sammen med NRK Troms siden 2003, men i 2016 ble NRK Finnmark et eget distriktskontor igjen. Hovedkontoret ble flyttet fra Vadsø til Alta. Blant sakene som NRK Finnmark formidlet i 2016 nevner NRK dekningen av flyktningestrømmen over den norsk-russiske grensen på Storskog og avsløringer om etterretning i nord, om norsk og alliert overvåkning og om forholdet til Russland. NRK dekket saken om lisensjakt på ulver utenfor ulvesonen og viser til at redaksjonen hadde interne drøftinger om hvordan saken skulle dekkes på en balansert måte. NRK Østlandssendingen har i 2016 blant annet dekket saker knyttet til Islamsk Råd Norge og sertifisering av halal-matvarer og at alle lederne i bydelene i Groruddalen er etnisk norske til tross for at nesten halvparten av innbyggerne har minoritetsbakgrunn. NRK Buskerud avslørte gjennom gravende journalistikk mistanker om korrupsjon i byggesaksavdelingen i Drammen kommune. NRK Sørlandet laget en reportasjeserie på nett om godt voksne menn som har opplevd seksuelle overgrep som barn i *Mann. Utsatt.* I tillegg ble dokumentaren *Utsatte menn* sendt på NRK1 og på nett. NRK Østafjells produserte en ny hageserie på NRK1 i 2016, *Hagen min*.

Medietilsynets vurdering er at NRK gjennom sitt innholdstilbud på ulike plattformer i 2016 reflekterer det geografiske mangfoldet i Norge, og at kravene til lokal tilstedeværelse og innholdsproduksjon er oppfylt. NRK har distriktsendinger alle hverdager og har et løpende oppdatert regionalt nyhets- og innholdstilbud på internett.

Heidi Sivertzen-Oksmo og Camilla Næss fra NRK Østfold fra hageserien *Hagen min*. Foto: Tomas René Stryger, NRK

Nyheter, aktualiteter og undersøkende journalistikk

NRK Nyheter omfatter nyhetsredaksjonene på Marienlyst og over 50 større og mindre redaksjonskontorer rundt i Norge. Redegjørelsen for nyhets- og aktualitetstilbudet i 2016 viser at NRK har et omfattende tilbud av nyheter og aktualiteter på tv, radio, nett og mobil. For NRK er nett og mobil førsteprioritet i nyhetsoppdateringen, men også radio- og tv-plattformene er viktige for å levere både på oppdatering og dybde. NRK har et nyhets- og aktualitetstilbud på internett som dekker både nasjonale og internasjonale nyheter. Tilbudet på nett omfatter også fakta og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål. NRK viser til at daglige unike brukere på NRK Nyheter på mobil økte med 36 prosent fra 2015 til 2016.

NRK har korte nyhetssendinger på tv gjennom dagen. *Dagsrevyen* blir sendt daglig klokken 19.00 på NRK1 og er hovedsendingen til NRK Nyheter. I tillegg blir *Dagsrevyen 21 med Norge i dag* sendt mandag til fredag og *Kveldsnytt* daglig på samme kanal. *Supernytt* er NRKs nyhetssending for barn, som sendes daglig på NRK Super. Andre faste nyhets- og aktualitetsprogram i 2016 var blant annet *Debatten*, *Torp* og *Urix*. Utenriksmagasinet *Urix* ble sendt mandag til torsdag på NRK2. Nyheter blir også publisert gjennom sosiale medier.

Vedtektene

15 e. NRK skal tilby nyheter, aktualiteter og kulturstoff for både smale og brede grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen. Blant annet skal NRKs samlede tilbud appellere til alle aldersgrupper.

17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

- *Nasjonale og internasjonale nyheter*

NRK-reporter Anders Tvegård intervjuer Michael Flynn før den siste presidentduellen i Las Vegas.
Foto: Johannes W. Berg

På radio har NRK faste nyhetsendinger hver time, inkludert ekstrasendinger når nyhetsbildet krever det. Distriktskontorene har regionale nyhetsendinger morgen og ettermiddag fra mandag til og med fredag. *Nyhetsmorgen* er en oppdaterende og utdypende nyhetsflate på to og en halv time i NRK P2 og NRK Alltid Nyheter, hvor *Politisk Kvarter* og *Kulturnytt* inngår. Nyhetsmagasinet *Nyhetslunsj* ble utvidet fra 27 til 57 minutter i 2016 og blir sendt på NRK P2 og NRK Alltid Nyheter. NRK P3 har et nyhetstilbud som er tilpasset yngre lyttere med *P3nyheter* som også publiseres på sosiale medier og i NRK3. *Ukeslutt*, *Her & Nå*, *Dagsnytt 18* og *Ytring* er eksempler på faste nyhetsmagasiner og debattprogram i NRKs nyhets- og aktualitetstilbud. Utenriksredaksjonen lager også *Urix på lørdag*, som er et ukemagasin i NRK P2.

NRK viser til at terror preget nyhetsåret internasjonalt, med terroraksjonene i Brussel, på strandpromenaden i Nice og på julemarkedet i Berlin. NRK hadde en omfattende dekning av disse hendelsene. NRKs dekning av en rekke pågående nyhetshendelser gjorde at NRK sendte 19 prosent flere nyhetstimer på tv i 2016 enn i 2015. Den største hendelsen i 2016 var presidentvalget i USA, der NRK besøkte rundt 20 delstater gjennom valgkampen med et mål om å få grasrota i tale. NRKs korrespondenter og utsendte medarbeidere har videre bidratt til å gi publikum god innsikt i temaer knyttet til flyktningkrisen, brexit, slaget om Mosul, kuppforsøket i Tyrkia, jordskjelvet i Italia i august 2016, frigivelsen av Kjartan Sekkingstad på Filippinene og Fidel Castros død.

• Fakta- og bakgrunnsinformasjon for nyheter, debatt og aktuelle samfunnsspørsmål

12 c. NRK har som oppgave å avdekke kritikkverdige forhold og bidra til å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

12 b. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser. NRK skal ha en bred og balansert dekning av politiske valg. Samtlige partier og lister over en viss størrelse omtales normalt i den redaksjonelle valgdekningen.

Marit Kolberg rapporterte fra jordskjelvet i Italia i august der nesten 300 mennesker omkom. Foto: NRK

Kravet til at NRK skal avdekke kritikkverdige forhold oppfylles gjennom ulike programkonsepter. *Brennpunkt* var et fast dokumentarprogram med undersøkende journalistikk i 2016. Dokumentaren *Framtidssbonden* handlet om alternativ til dagens jordbrukspolitikk og hva som skjer når jordbruk ikke lenger handler om å bruke jorda. Dokumentaren *Pengepredikanten* satte kritisk søkelys på pastor Jan Hanvolds pengeinnsamling og helbredelsesvirksomhet. Dokumentaren *Ikke mitt nabolag* handlet om planene for å opprette et asylmottak på Montebello i Oslo. I 2016 eksperimenterte NRK også med nye fortellerformer og presentasjonsmåter på nett i sin undersøkende journalistikk. I nettdokumentarene *Politi og røver* og *Gatekampen* fulgte NRK politibetjent Bresil og gatepatruljen i Oslo og viste møter med ungdom i et miljø der slagsmål, dop og knivstikking er en del av hverdagen. Dokumentarene skapte debatt, blant annet om politiets måte å håndtere ungdomskriminalitet på, hvor trygt det egentlig er i Oslo sentrum og politiske tiltak gjennom bevilgning av penger til å bekjempe slik kriminalitet. Dokumentarserien *Helene sjekker inn*, der programleder Helene Sandvig flyttet inn på en rekke ulike norske institusjoner, ga innsikt i mange ukjente sider ved velferdssamfunnet og ga stemmer til mennesker i sårbare situasjoner.

NRK Nyheter satte i 2016 dagsorden med avsløringer rundt Vipps og Statoil, juks med førerprøver og om hemmelige møter mellom norsk regjering og italienske myndigheter om utlevering av terrorsiktede Mulla Krekar. NRKs graveprosjekt om informasjon som sendes digitalt i stat og kommune er tilstrekkelig sikret, avdekket at under fem prosent av offentlige nettsteder hadde sikre tilkoblinger av typen HTTPS og at mange av disse også var satt opp feil. NRKs avsløringer førte til at en rekke offentlige etater sikret systemene sine, og ved årsskiftet 2016/2017 ble det foreslått at HTTPS skal være en IT-standard for hele det offentlige Norge. Høsten 2016 startet NRK Sápmi og distriktskontorene i Nord-Norge en felles gravegruppe som blant annet har avdekket at barn med alvorlige funksjonshemninger har fått avslag på hjelpesøknader.

Midtøsten- korrespondent Kristin Solberg og fotograf George Kurlan i Irak der de rapporterte fra slaget om Mosul på alle plattformer. Foto: NRK

Det var ikke politiske valg i Norge i 2016, og kravene knyttet til NRKs valgdekning er derfor ikke vurdert.

Medietilsynets vurdering er at NRK gjennom en rekke ulike innholdstilbud på radio, tv og nett, hadde en bred nyhets- og aktualitetsdekning i 2016. Redegjørelsen fra NRK viser at tilbudet tok for seg både nasjonale og internasjonale saker, ga både løpende oppdatering av nyhetsbildet og fakta og bakgrunnsstoff i nyhetsdekningen i tillegg til debatt og dekning av aktuelle samfunnsspørsmål. Nyhets- og aktualitetstilbudet var også rettet til ulike aldersgrupper. NRK har redegjort for ulike program som gjennom undersøkende journalistikk har belyst og gitt innsikt i sårbare situasjoner for enkeltmennesker og kritiske forhold på systemnivå. Medietilsynet vurderer på denne bakgrunn at NRK i 2016 oppfyller kravet om å avdekke kritikkverdige forhold og bidra til å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

På bakgrunn av det brede innholdstilbudet på dette området, har Medietilsynet også kommet til at NRK oppfyller det overordnede kravet om at NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.

Norsk språk, identitet og kultur

NRK ivaretar det overordnede kravet til å styrke norsk språk, identitet og kultur blant annet gjennom omfattende egenproduksjoner.

NRK formidler et bredt spekter av kulturuttrykk, har en betydelig satsing på norsk drama og fremmer en høy andel norsk musikk i sitt innholdstilbud. Den brede lokale forankringen i distriktsdekningen og tilbudet til ulike minoritetsgrupper, bidrar også til å speile norsk virkelighet og et mangfold av identiteter i det norske samfunnet.

NRKs tilbud skal i hovedsak bestå av norskspråklig innhold.

NRK oppfyller dette kravet ved å ha en betydelig norskspråklig innholdsproduksjon som blir formidlet på radio, tv og nett.

I 2016 har NRK arbeidet med å sikre et godt språk, blant annet gjennom å jobbe med et godt og lett tilgjengelig skriftspråk på nrk.no. Hver redaksjon har sin egen språkkontakt, og det er etablert daglige rutiner der vaksjef går gjennom språket sammen med reporter. I 2016 tok NRK i bruk et nytt, egenutviklet evalueringsverktøy, Janus, der kollegaer blant annet kan evaluere innholdet når det gjelder språklige virkemidler.

Fra serien *Oppfinnere*. Erik Alfreds store prosjekt er å bygge et drømmetårn på toppen av låvetaket.
Foto: NRK

NRK skal benytte begge de offisielle målformene, og minst 25 prosent av innholdet NRK publiserer skal være på nynorsk. Å oppfylle nynorskandelen har i flere år vært en utfordring for NRK. I 2015 hadde NRK en økning i nynorskandelen i alle kanaler sammenlignet med året før. I 2016 er det imidlertid en nedgang på flere av kanalene. Andelen nynorsk var 21 prosent i NRK1, 28 prosent i NRK2, 24 prosent i NRK3, 25 prosent i NRK Super, 28 prosent i NRK P1, 18 prosent i NRK P2, 24 prosent i NRK P3 og 17 prosent på NRK.no. Kravet må være oppfylt for hver enkelt

Vedtektene

14 b. NRK skal bidra til å styrke norsk og samisk språk, identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha norsk forankring og speile norske virkeligheter. NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter. NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkning.

14 d. NRKs tilbud skal i hovedsak bestå av norskspråklig innhold. Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 pst. av innholdet skal være på nynorsk.

14 f. NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kunstuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og offentlige kulturinstitusjoner.

15 e. NRK skal tilby nyheter, aktualiteter og kulturstoff for både smale og brede grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen. Blant annet skal NRKs samlede tilbud appellere til alle aldersgrupper.

17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

- Kunst og kultur

14 j. NRK skal ha sportssendinger som dekker både bredden i norsk idrettsliv, herunder funksjonshemmedes

medieplattform. NRK hadde i 2016 et snitt på 24,5 prosent nynorsk på tv, 23,3 prosent nynorsk på radio og 17 prosent på nett.

Med 24,5 prosent nynorsk på tv ligger NRK nær opptil å innfri kravet. Ettersom andelene på de to andre plattformene, og særlig den lave andelen nynorsk på nett, er under 25 prosent, oppfyller ikke NRK nynorskandelen i 2016.

Medietilsynet har merket seg at NRK fortsetter å gjøre tiltak for å øke bruken av nynorsk i NRK og at en ny plan, utarbeidet av Språkstyret i NRK, vil bli iverksatt første halvår i 2017.

NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av norske kunstuttrykk. Ordlyden i kravet i § 14 f presiserer at kulturformidlingen skal være bred og variert både med hensyn til ulike kulturuttrykk og kunstnere. Kravet innebærer også at NRK skal formidle kunst og kunstnere både fra uavhengige miljøer og offentlige kulturinstitusjoner. Tilbudet skal ivareta både brede og smale publikumsgrupper, det skal speile mangfoldet i befolkningen og appellere til alle aldersgrupper.

Programstatistikken for NRKs tv-kanaler viser at kunst, kultur og medier utgjør sju prosent av programtilbudet i NRK2, mens det har lite omfang i NRK1 med kun 1,2 prosent og i NRK3 med kun 0,03 prosent. På radio er det NRK P2 som i størst utstrekning formidler kunst, kultur og medier med 23 prosent, mens NRK P1 og NRK P2 formidlet henholdsvis 0 og 2 prosent. I juni 2016 ble redaksjonsenheten «NRK Kultur, digital og event» opprettet for å skape både egenutviklet digitalt kulturinnhold og innhold i samarbeid med kringkastingsorkesteret og tv- og radioenheten. Enheten skal drive utforskning av nye fortellerformer for digital formidling av kulturinnhold gjennom lyd, bilde og tekst. NRK redegjør for at redaksjonen for digital og event skriver langlesninger om kulturfeltet for å gi publikum gode og innsiktsfulle leseopplevelser og vil også presentere kulturinnhold gjennom eksempelvis store arrangementer, gode videoer og digitale serier. Eksempler på saker under emnet «langlesning fra NRK Kultur» på nrk.no er portrett av billedkunstneren Ole Sjølie, «La fagotten leve» om at det er få elever som lærer seg fagott, «Høykultur har lavstatus» om hvorfor norske samtidskunstnere og musikere er verdensstjerner i utlandet og knapt omtalt i Norge, og «Teskjemmaen» der en sterk kulturstemme portretteres gjennom samtale om menneskeverd. Det flermediale prosjektet *Dikt & forbannet løgn* formidlet ulike former for poesi, fra rapping til korsang. En profesjonell jury valgte ut en grunnbase med dikt, og innholdet til tv-sendingen ble formet gjennom en artikkelserie på nrk.no, samt i konkurranser og dialog via sosiale medier i forkant av selve sendingen.

idrettsutøvelse, og store idrettsbegivenheter.

17 a. NRKs tjenester på Internett skal samlet i levende bilder, lyd og tekst i det minste inneholde et løpende oppdatert tilbud av:

• Sport og underholdning

14 i. NRK skal gjenspeile Norges religiøse arv og mangfold av livssyn og religion i det norske samfunnet.

NRK har i 2016 arbeidet systematisk for å utvikle nye formater, kommunisere på flere plattformer og å nå nye målgrupper. Serien *Oppfinneren* fulgte en familie som har kjøpt et gammelt småbruk på Sørlandet og deres arbeid for å realisere drømmen om et selvforsynt mekanisk paradisi. Her får seerne innblikk i tradisjonshåndverk og eksistensielle spørsmål om hva vi trenger for et godt liv. Redaksjonen har i tillegg jobbet med eksklusivt video- og artikkelinnhold for nrk.no. *Brenner og bøkene* er et litteraturprogram med aktuelle forfattere. I serien *Thomas og den vanskelige kunsten* får seerne være med når programlederen utforsker ulike former for kunst, og målet med serien er å gjøre kunst mer tilgjengelig for mange. I programserien *Arkitektens hjem* besøker Charlotte Thiis-Evensen Norges mest kjente arkitekter og snakker med dem om deres visjoner for sin arkitektur. I *Larsens leilighet* blir kjente skuespillere intervjuet om skuespilleryrket og om hvordan de jobber med ulike roller. *Hovedscenen* er en fast sendeflate med klassisk musikk og består av en kombinasjon av egne reportasjer/opptak fra norsk musikkliv og innkjøpte program fra store internasjonale scener. NRK har også sendt konsertopptak med Oslofilharmonien fra Universitetsplassen.

Øverst: Deltakerne i 2016-utgaven av *Anno* ble sendt over 300 år tilbake i tid, til Fredrikstad anno 1721. Foto: NRK. Nederst: Programlederne Thorbjørn Hall og Hans Olav Brenner fra serien *Dikt & forbannet løgn*. Foto: Anne Liv Ekroll, NRK

I NRK P2 ble kulturprogrammet *Kulturhuset* sendt hverdager fra klokken 13.00 til 15.00. *Kulturhuset* behandlet ifølge NRK både smale og brede kulturuttrykk, og en time av programmet ble viet spesialområder innenfor litteratur, kunst, kulturportretter og reportasjer innenfor alle kultursjangrer. P2 sendte også en rekke spesialprogrammer som *Bok i P2*, *Kulturreportasjen*, *P2-portrettet*, *Kunstreisen* og *Ut i kulturen*. Musikkprogrammet *Spillerom* ble sendt hverdager mellom klokken 11.00 og 12.00 og behandlet alle musikksjangrer med hovedvekt på sjangrer som ikke er en del av populærmusikken. *Spillerom Søndag* hadde fokus på samtidsmusikken. Søndager klokken 07.00 ble ny poesi formidlet gjennom *Diktafon*. Gjennom sommeren stemte folk frem dikt i ulike kategorier via NRK P2 og nrk.no, og i den fem timer lange tv-sendingen i september sto det igjen seks finaledikt. *Mørkets opplevelser* var NRK P2s faste ukentlige filmprogram. Hver søndag ble både ny litteratur og aktuelle klassikere formidlet i *Verdt å lese*. I 2016 viser NRK til at NRK P2 har speilet aktuelle problemstillinger i samfunnet gjennom *Radioteatret*, *Jul i P2*, *Sommer i P2* og *Salonghistorier*.

Thomas Felberg, programleder for *Tidsbonanza*. Foto: Javad Montazeri, NRK

I forbindelse med overgangen til DAB har NRK utviklet de to sjangerbaserte radiokanalene NRK Klassisk og NRK Jazz. NRK Klassisk har gått fra å være en ren musikk kanal til å bli en aktuell radiokanal med direktesendinger og profilerte programledere, og NRK Jazz skal oppgraderes. I løpet av 2016/2017 pågår også en fornyelse av NRK P2 fordi digitaliseringen endrer publikums bruk av dybdeinnhold på strømmetjenester.

Dette vil blant annet medføre at spesialprogrammer og *Radioteatret* blir endret for å møte publikums behov for dybde og fokusert lytting når de selv vil. NRK P2 skal utvikles til å bli en mer moderne fordypningskanal som er mer i dialog med sine lyttere enn det kanalen har tradisjon for. NRK P2s programtilbud vil ha fokus på brede kulturprogram, men vil også ha program som går i dybden og som egner seg for fokusert lytting når lytteren selv ønsker det.

Gjennom NRKs underholdnings- og humortilbud blir det også formidlet en rekke kulturtemaer, for eksempel i programmer som *Stjernekamp*, *Anno* og det nye programmet *Tidsbonanza*. Talkshowprogrammene *Skavlan* og *Lindmo* formidler også kulturinnhold til et bredt publikum. Andre tilbud er det nye talkshowet *Broshow* og *Humorlab*, der unge lovende talenter får eksperimentere.

Medietilsynets vurdering er at NRK har et variert og bredt kulturtilbud som retter seg mot ulike publikumsgrupper. NRKs fremstilling viser at kulturtemaer som ofte har et smalere publikumspotensial, også er en del av tilbudet. Underholdnings- og humorprogram på ulike plattformer bidrar også til variasjon og bredde i NRKs kulturformidling. NRK oppfyller også kravet om å ha et løpende oppdatert tilbud innen kunst, kultur og underholdning på internett.

NRKs sportssendinger skal dekke bredden i norsk idrett, herunder funksjonshemmedes idrettsutøvelse, og store idrettsbegivenheter. I 2016 inkluderte NRKs sportsdekning blant annet store sportsbegivenheter som VM i sjakk i New York og VM i skiskyting i Holmenkollen. Rettighetene til fotball-EM i Frankrike delte NRK med TV 2, og samarbeidet var tett – både teknisk og innholdsmessig. Det var første gang NRK ikke sendte direkte fra sommer-OL, men sportsredaksjonen formidlet likevel rundt 70 timer direktesendt radio- og magasinsendinger på tv hver dag.

NRK viser til at magasininformen i større grad handler om å formidle prestasjonene bak resultatene, og at historiefortellingen står sentralt i det NRK Sport produserer. NRK sendte også direkte fra de paralympiske sommerlekene i Rio de Janeiro i september, der NRK også formidlet historier om idrettsutøvere.

Svømmeren Andreas Bjørnstad jublet for medalje i Paralympics-debuten i Rio. Foto: NRK

Bredden i norsk idrettsliv får plass i *Sportsrevyen* som en del av sendingen, og breddeidretten blir også dekket i nyhetsbildet på nett, radio og tv. I 2016 har NRK dekket bandy, orientering og svømming i lengre sendeflater. NRK har også fulgt Special Olympics, som er den ideelle idrettsorganisasjonen for utøvere med utviklingshemming, gjennom både nyheter og oppsummerende program.

NRKs redegjørelse viser at NRK formidler sport på alle plattformer, og sporten har en egen nett-/mobiltjeneste. På nett lager for eksempel NRK-reporter Nicolay Ramm kreativ sportsjournalistikk i *Helt Ramm*.

Medietilsynets vurdering er at NRK i 2016 har hatt sportssendinger som ivaretar kravene til å dekke både bredden i norsk idrettsliv og store idrettsbegivenheter. NRKs sportsdekning har også omfattet funksjonshemmedes idrettsutøvelse. Ut fra NRKs redegjørelse for sine satsinger på nett og mobil, vurderer Medietilsynet at NRK også oppfyller kravet om å ha en løpende oppdatert dekning av sport på internett.

NRK skal gjenspeile Norges religiøse arv og mangfold av livssyn og religion i det norske samfunnet. I allmennkringkasterregnskapet uttrykker NRK at livssynsdekningen skal speile tro og tvil og aktualisere eksistensielle spørsmål samtidig som et av programmene er forkynnende. I 2016 sendte NRK til sammen 97 timer med livssynsprogram på NRK1, NRK2 og NRK 3. Serien *Overleverne* formidlet historiene til åtte ulike mennesker som har vært nær ved å dø og stilte spørsmål om denne opplevelsen har gjort noe med synet på livet, hverdagen og om man kommer nærmere Gud eller ikke. I serien *Fyrtårn* møtes to mennesker på et fyrtårn og forteller hverandre historier fra livet, og oppdraget de to har fått er å skrive ned livsvisdom fra samtalene på en tavle. En flaske med det samme innholdet kastes på havet, og formålet er at noen kanskje finner flasken og kan nyttiggjøre seg denne visdommen.

På radio overførte NRK P1 46 timer radiogudstjenester i tillegg til program som *Morgenandakten*, *God helg* og *Salmer til alle tider*. NRK viser til at NRK P1 har invitert flere kvinner og flere yngre stemmer av begge kjønn i den daglige radioandakten. Programmet *Mellom himmel og jord* på NRK P1 speiler ifølge NRK bredden av livssyn i Norge. NRK overførte fire debatter og en salmekveld fra Olavsfestdagene i slutten av juli. I 2016 var hovedparolen «mammon», og et av spørsmålene som ble debattert på «Vestfrontmøtet» under Olavsfestdagene var om Jesus var kommunist eller om kapitalismen er et ektefødt barn av kristendommen. NRK sendte direkte fra festgudstjenesten i Nidarosdomen, der 25-årsjubileet for signingen av kongeparet ble feiret. I tillegg sendte NRK Trøndelag innhold fra folkefesten hele dagen – både på radio, tv og nett.

Gjennom overføringer fra gudstjenester, messer og religiøse høytider, faste programposter og serier som samlet sett ivaretar en bredde i religiøse perspektiver og livssyn, er det Medietilsynets vurdering at NRK i 2016 oppfylder kravet til å gjenspeile Norges religiøse arv og et mangfold av livssyn og religion.

Norsk musikk, drama og film

Vedtektene

14 g. NRK skal formidle og produsere norsk musikk og drama. NRK skal formidle norsk film og stimulere det norske filmmiljøet. Minst 35 pst. av musikken som spilles skal være norsk, med vekt på norskspråklig og/eller norskkomponert musikk. NRK skal holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.

NRK har en variert produksjon og formidling av norsk drama i radio, tv og på nett. Satsingen på norsk drama blir først og fremst gjort gjennom norskproduserte dramaserier beregnet for NRK Super, NRK TV og NRK1. NRK redegjør for å ha økt satsingen både i investeringer og antall timer med norske serier i 2016. I tillegg forkjøper NRK visningsrett på noen kinofilmer som kan publiseres på NRKs plattformer etter at kino- og betal-markedet har hatt sine perioder. NRK viser til at den økte satsingen på dramaserier er med på å styrke det norske film- og seriemiljøet. Norske serier blir lagt merke til ute i verden, og det er stor interesse både for formater og «ready makes».

NRK sendte to sesonger av dramaserien *Skam* i 2016 og viser til at serien er NRK største dramasuksess gjennom tidene. *Skam* har både nådd ut til et stort og engasjert publikum og fått internasjonal oppmerksomhet som innovativ og nyskapende. Under avslutningen av sesong 3 i uke 49 i 2016 ble det registrert seere fra 20 land, og over 40 prosent av de unike brukerne som var innom skam.p3.no i uke 49 befant seg i et annet land enn Norge. Det er stor interesse for hvordan historiefortellingen er utviklet og produsert. Prosjektet *Skam* bygger på NRKs erfaringer med nettproduksjonene *Sara*, *Mia* og *Jenter*. Det ble gjort omfattende forundersøking og analyse av den spesifikke målgruppens behov og problemstillinger, og funnene ble brukt i utformingen av både historien og publiseringen. Serien blir vist i «tilsynelatende sanntid» på nett, det vil si at scenen publiseres den dagen og på det klokkeslettet den angivelig skjer. Alle de ulike scenene fra uka settes deretter sammen til én episode som legges ut i sin helhet på NRK TV. Rollefigurene i serien «lever» også på nettet ved at de sender meldinger til hverandre mellom hver publisering.

Nobel handler om den norske innsatsen i Afghanistan. Foto: Eirik Evjen, Monster Scripted

Dramaserien *Nobel* tok utgangspunkt i den norske militære deltakelsen i Afghanistan, og serien ga et realistisk innblikk i norske soldaters hverdag i internasjonal tjeneste. 1,2 millioner nordmenn så serien. Bare halvparten så serien i «ordinær» lineær sending, og resten så serien i NRKs nett-tv. *Nobel* ble kåret til «Beste europeiske dramaserie» under Prix Europa-festivalen i Berlin høsten 2016. NRK sendte også *Mammon II*, som handlet om maktkamp og spinndoktorer i politikken, og en ny sesong av dramaserien *Side om side*. Høsten 2016 sendte NRK dramaserien *Vikingane*, der handlingen var lagt til et vikingmiljø fra år 790 og ble formidlet på en humoristisk måte. Alle episodene ble lagt ut på NRK TV samtidig, og så ble det sendt én episode hver uke på NRK1. Programstatistikken viser at NRK også formidlet drama i sine radiokanaler med 71 timer drama i NRK P1, 177 timer på NRK P2 og 17 timer drama på NRK P3. Radioteatret sender én time med nytt norsk drama hver søndag.

Når det gjelder NRKs bruk av eksterne produksjoner uttrykte regjeringen i Sundvolden-erklæringen et mål om å øke andelen slike produksjoner i NRK. Dette ble fulgt opp i Meld. St. 38 (2014–2015) *Open og opplyst* der Kulturdepartementet under forslagene til fremtidige krav til eksternutsetting av produksjoner, drøftet behovet for å finne en god balanse mellom hensynet til NRKs interne kompetansemiljø på den ene siden og hensynet til et vitalt miljø av uavhengige produsenter på den andre. Det ble også vist til konklusjonen fra tidligere stortingsmelding (2006–2007) om *Kringkasting i en digital tid* der NRK ble bedt om å vise et bredt utvalg av norske filmer og å sette ut en større andel av dramaproduksjonen til uavhengige produsenter for å styrke det uavhengige produsentmiljøet. I *Open og opplyst* ble det konkludert med at det ikke er ønskelig at NRK blir en ren innkjøpsorganisasjon, men at det likevel er rom for at NRK øker andelen innkjøp fra eksterne.

Jon Øigarden og Laura Christensen har hovedrollene i *Mammon*. Foto: NRK

Departementet viste her til at NRK selv har foreslått for departementet at minst 35 prosent av NRKs frie programbudsjett for tv for årene 2016 og 2017 kan settes ut til eksterne produksjoner, og videre fra og med 2018 i rullende treårsperioder legge ut minst 40 prosent av dette i budsjettet. I innstillingen fra familie- og kulturkomitéen (Innst. 178 S – 2015–2016) stilte et flertall seg positivt til at NRK skal sette ut mer av programproduksjonen. Komitéens flertall understreket blant annet at en ordning med rullering i minimum treårsperioder vil gi NRK en fleksibilitet både for planlagte og uforutsette produksjoner av ulik størrelse. Videre ba komitéens flertall blant annet Kulturdepartementet om å definere hva som skal beregnes som NRKs frie programbudsjett.

I årsregnskapet redegjør NRK for at samhandlingen med eksterne produksjonsmiljøer går gjennom NRKs eksternredaksjon som ble opprettet i 2009. NRK har økt bestillingene av drama, film og annen innholdsproduksjon fra eksterne produksjonsselskaper de siste årene sammenliknet med tidligere år. Den årlige summen NRK bruker på eksterne produksjoner har økt fra 115 millioner kroner i 2007 til 320 millioner kroner i 2016, noe som tilsvarer nærmere en tredobling av beløpet. NRK viser til at flere av de store underholdningsprogrammene på NRK, som *Skavlan*, *Mesternes mester*, *Anno* og *Stjernekamp* er produsert utenfor NRK. Årsregnskapet til NRK inneholder også en graf som viser gjennomsnittlig andel for tre og tre år om gangen på hvor mye NRK bruker på eksterne produksjoner målt i antall millioner og som en prosentandel av det frie programbudsjettet for tv. Det såkalt frie programbudsjettet for tv tilsvarer all tv-produksjon med unntak av nyheter, distrikt, NRK Sápmi, innkjøp og sport. Tallene fra årsregnskapet viser at den gjennomsnittlige andelen av det frie tv-budsjettet som gikk til eksterne produsenter de tre siste årene, er på 35 prosent. Dette var en økning på to prosentpoeng fra den foregående treårsperioden der den gjennomsnittlige andelen var på 33 prosent.

Etter Medietilsynets vurdering oppfyller NRK kravene til norsk drama og film og til stimulering av det norske filmmiljøet.

Cezinando vant *Urørtfinalen* og ble "Årets nykommer" under *P3Gull*. Foto: Tom Øverlie, NRK

2016 representerte etter NRKs syn et av de beste årene for norsk musikk noensinne. NRK P3 og NRK mP3 presenterer ny, norsk musikk for unge i Norge hver dag gjennom hele året. Eksempler på nye, unge norske artister som har fått eksponering i NRK P3 er Dagny og Gundelach, som fikk hver sin spellemannsnominasjon i 2016, og Cezinando, som ble kåret til «Årets Urørt» i NRKs *Urørtfinale* og fikk prisen «Årets nykommer» under *P3Gull* i november – i tillegg til at han ble nominert til tre spellemannspriser. NRK mener de har en viktig funksjon som «fødselshjelper» eller «tennplugg» for ny norsk musikk ved at nye, norske låter tidlig blir spilt på radio, for deretter å få et liv innenfor strømmetjenestene med mulighet for eksponering også utenfor Norge. NRK viser til at *Melodi Grand Prix* (MGP) er en viktig arena for ny, norsk musikk, der artister og låtskrivere får presentert sin musikk i et stort format for et stort publikum. MGP 2016 samlet 1,3 millioner seere.

I 2016 har NRK P1 spisset musikkprofilen og løftet frem norsk musikk, blant annet ved at norske artister ofte er gjester på direkten i distriktskontorenes morgen- og ettermiddagssendinger. I tillegg har NRK P1 sendt en rekke konserter med norske artister, blant andre Highasakite, Eric Zahl, Sivert Høyem, MK's Marvellous Medicine, Astrid S, Lars Vaular, Marit Larsen, Kari Bremnes, DumDum Boys og julekonsert med PUST.

NRK oppfyller kravet om at minst 35 prosent av musikken som blir spilt på radio skal være norsk og kravet om å vektlegge norskspråklig og/eller norskkomponert musikk.

NRK P1 hadde en norsk musikkandel på 46 prosent i 2016, NRK P2 hadde 36 prosent og NRK P3 hadde 41 prosent. Gjennomsnittet for de tre kanalenes andel norsk musikk var 41 prosent. Med denne andelen er NRK på høyde med det foreslåtte nye nivået for eksponering av norsk musikk i NRK P1, P2 og P3 i ny NRK-plakat, som er på 40 prosent. I Meld. St. 38 (2014–2015) *Open og opplyst* har departementet også gitt uttrykk for at NRK, i tillegg til dette nye minimumsnivået for P1, P2 og P3, bør sende mye norsk musikk på alle kanaler der musikk utgjør en vesentlig del av innholdet. Når radiomediet digitaliseres i løpet av 2017 vil alle NRK-kanalene kunne nå samme potensielle lyttermasse, og departementet vil se an utviklingen og vurdere om det er behov for å utvide kretsen av kanaler som er omfattet av musikkkravet i NRKs nye vedtekter. I 2016 var andelen av den norske musikken som ble spilt med norsk språk på 66 prosent i NRK P1, 19 prosent i NRK P2 og 31 prosent i NRK P3. Andelen av den norske musikken som ble spilt som var norskkomponert, var på 97 prosent i NRK P1, 58 prosent i NRK P2 og 95 prosent i NRK P3.

41%

norsk musikk
(gjennomsnitt P1, P2, P3)

Det er også en del av NRKs oppdrag å holde et fast orkester. I 2016 feiret Kringkastingsorkesteret (KORK) 70-årsjubileum, og markeringen foregikk ifølge NRK gjennom hele sesongen, men med spesielt fokus på to konserter og én turné. Orkesterets egentlige etableringsdato er 1. september, og denne dagen ble i sin helhet viet norsk musikk i Store Studio. KORK fremførte musikk av Geirr Tveitt, Edvard Grieg, Alfred Janson og Jan Erik Mikalsen. Det ble også laget en plateinnspilling i samarbeid med Simax. 24. og 25. september hadde KORK med deler av dette programmet til Radiro, radioorkesterfestival i Bucuresti i Romania. Det ble også avholdt konsert i Universitets aula i Oslo 27. oktober med Sidsel Walstad som solist. I tillegg til dette har KORK samarbeidet med NRK Super på Blime!-prosjekt, P3 Underholdning og kulturavdelingen på flere prosjekter. NRK redegjør for at KORKs repertoar spenner fra tolkninger av det klassiske til urfremførelser av norsk samtidsmusikk til samspill med en jazzgruppe eller et svartmetallband.

Medietilsynet vurderer at NRK i 2016 oppfyller kravet om å holde et fast orkester som dekker et bredt repertoar fra underholdningsmusikk til symfonisk musikk.

Tilgjengelighet og gratis tilbud

Vedtektene

§ 13 NRK skal være allment tilgjengelig:

13 a. NRKs tre hovedkanaler for hhv. radio og fjernsyn skal være tilgjengelige for hele befolkningen. NRK skal søke en bredest mulig distribusjon av sitt øvrige programtilbud.

13 b. Det skal som utgangspunkt ikke kreves betaling for NRKs allmennkringkastingstilbud. NRKs tre hovedkanaler for hhv. radio og fjernsyn skal være gratis tilgjengelige for alle lisensbetalere på minst én distribusjonsplattform.

13 c. Ved utformingen av NRKs tilbud må det tas hensyn til funksjonshemmede, bl.a. skal NRK ta sikte på at alle fjernsynsprogrammer blir tekstet.

13 d. NRK skal være til stede på, og utvikle nye tjenester på alle viktige medieplattformer for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.

13 e. NRK bør så langt som mulig benytte åpne standarder, så fremt ikke økonomiske eller kvalitative hensyn taler imot dette.

14 h. NRK skal formidle kulturarven i Norge. Arkivene til NRK er en del av denne. NRK skal arbeide for å digitalisere og tilgjengeliggjøre disse arkivene for befolkningen. Arkivtilbudet skal i hovedsak være gratis tilgjengelig.

§ 17 NRK skal ha et attraktivt innholdstilbud på Internett, mobil-tv mv.

17 b. NRK skal gjøre flest mulig av sine radio- og fjernsynsprogrammer tilgjengelig på Internett, både ved samtidig distribusjon og som arkivtjeneste for nedlasting og/eller individuell avspilling. NRK skal herunder minimum gjøre tilgjengelig hele sin egenproduserte sendeflate fra de siste sju dager som arkivtjeneste, forutsatt at dette ikke innebærer uforholdsmessig høye kostnader. NRK skal etterstrebe at også mest mulig av den øvrige sendeflaten fra siste sju dager gjøres tilgjengelig som arkivtjeneste.

17 c. NRKs programtilbud på Internett skal som hovedregel være gratis. Bruksavhengige kostnader som knyttes til programtilbudet skal likevel kunne kreves dekket ved brukerbetaling.

17 d. Bestemmelsene i forrige ledd skal ikke være til hinder for at NRK tilbyr programmer som kommersielle utgivelser. Slike utgivelser er ikke å anse som del av allmennkringkastingstilbudet og skal ikke ha et omfang som undergraver hovedprinsippet om at NRKs programtilbud på Internett skal være gratis.

Kravet om at NRK skal være allment tilgjengelig for hele befolkningen handler både om distribusjon av NRKs tilbud slik at det kan mottas av alle, og universell utforming av tilbudet. NRK tar i bruk alle medieplattformer for å nå bredt ut med programtilbudet, og distribusjonen av NRKs hovedkanaler på radio og tv er landsdekkende. NRK TV og NRK Radio på internett gir mulighet for å se og høre NRKs sendinger på tv og radio ved samtidig distribusjon på nett. NRK har også tilgjengeliggjort programmer for individuell avspilling på nettet.

Det skal som utgangspunkt ikke kreves betaling for NRKs allmennkringkastingstilbud.

NRKs tre hovedkanaler for henholdsvis radio og tv skal være gratis tilgjengelige for alle lisensbetalere på minst én distribusjonsplattform. NRKs tre hovedkanaler på radio og tv sendes ukryptert i det digitale bakkenettet og er dermed gratis tilgjengelige for alle lisensbetalere. NRKs tilbud ligger også åpent tilgjengelig på nett.

Medietilsynet legger til grunn at NRK i 2016 stadig arbeider med å få på plass åpne standarder og viser til redegjørelsen for 2015 blant annet om samarbeid med de andre nordiske allmennkringkasterne på dette feltet.

I 2016 kom den nye julekalenderen *Snøfall* i både syns- og tegnspråktolket versjon. Foto: NRK

Arbeidet med å digitalisere det historiske fjernsynsarkivet fra de første sendingene på begynnelsen av 60-tallet og frem til 1997, holder stadig frem. Per 2016 er over 30 000 program lagt inn i NRK TV i kategorien *NRK-arkivet*, og i løpet av dette året ble blant annet hele *Filmavisen* tilgjengelig for publikum på nett i NRK TV. NRK er i forhandlinger med rettighetsorganisasjonen NORWACO om rettigheter til arkivinnhold fra 1997 og frem i tid. Gjennom *Ukas arkiv*, aktuelt innhold knyttet til nyhetshendelser eller historiske begivenheter, og ulike temaside arbeider NRK stadig for å løfte frem arkivmateriale. Arkivet brukes også i nye produksjoner – i tillegg til at NRK utvikler egne tjenester på nrk.no og NRK TV. Et eksempel på en slik tjeneste er *Mimre tilbake til din barndom*, der man kan taste inn fødselsåret og ulike klipp fra arkivet fra dette året.

Medietilsynets vurdering er at NRK oppfylder kravet om å digitalisere og tilgjengeliggjøre arkivene for befolkningen. Tilbudet er gratis.

I de gjeldende vedtektene er den delen av kravet til tilgjengelighet som handler om universell utforming, presisert til at NRK skal ta hensyn til funksjonshemmede ved utformingen av sitt tilbud – blant annet ved at NRK skal ta sikte på at alle tv-program blir tekstet.

I forslaget til ny NRK-plakat er kravene om at NRK skal ta hensyn til funksjonshemmede i utformingen av sitt tilbud, videreført. Samtidig varslet Kulturdepartementet i Meld. St. 38 (2014-2015) *Open og opplyst*, at forslag til nye, konkrete krav til universell utforming av NRKs tilbud vil bli sendt på høring i forbindelse med revisjonen av kringkastingsloven. Dette gjelder blant annet konkrete kvantitative krav til NRKs tilbud når det gjelder tegnspråk, lydtekst og synstolking, krav til teksting av NRKs distriktssendinger når de blir lagt ut som audiovisuell bestillingstjeneste og tekstekrav for NRKs programmer på samiske språk.

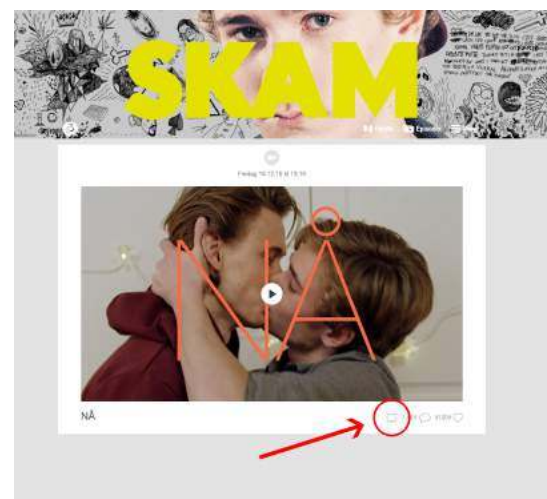

NRKs brukerråd gir innspill til bedret tilgjengelighet. Fra venstre foran: Geir Jensen, Gustav Granheim, Jannicke Andersen og Kari Engan. Bak fra venstre: Sverre Fuglerud, Petter Noddeland, Steinar Wangen, Marianne Kufaaas Sæterhaug og Sindre Falk. Foto: Anne Liv Ekroll, NRK

NRK har en egen tilgjengelighetssjef som har ansvar for at mennesker med nedsatt funksjonsevne får gode brukeropplevelser på alle NRKs plattformer. I tillegg er det opprettet et eget brukerråd, bestående av representanter for funksjonshemmedes organisasjoner og Pensjonistforbundet, som gir NRK innspill til hvordan NRK kan styrke tilgjengeligheten til innholdstilbudet. Brukerrådet har hatt tre møter i 2016.

Tall fra NRKs årsrapport viser at NRK tekstet i gjennomsnitt 53 timer per døgn på tv-kanalene samlet sett i 2016. Dette representerer tilsvarende nivå som i 2014 og 2015, da det totale antallet timer for tv-kanalene var henholdsvis 53 og 54 timer per døgn. NRK tekster de fleste forhåndsproduserte tv-programmene, enten de er norske eller fremmedspråklige. Alle riksdekkende norske program som sendes direkte mellom klokken 18.00 og 23.00, blir simultantekstet. Også andre program utenfor det nevnte tidsrommet ble tekstet i 2016, som timesnyhetene på dagtid, *Kveldsnytt* og stadig flere sportsprogram. En stor andel program ble gjort tilgjengelig på internett med teksting. NRK viser til at de fleste videoer på nett er blitt tekstet i løpet av 2016. Dette bidrar både til at innholdet blir tilgjengelig for hørselshemmede og døve og er positivt for hørende som er på sosiale medier uten å ha tilgang til lyd. I de to første sesongene av *Skam* ble ikke innholdet tekstet før hele episoden på fredag var klar. Fra høsten 2016 har klippene fra *Skam* gjennom uken vært tekstet slik at hørselshemmede har kunnet følge alt innholdet.

Et lite ikon nederst viser hvor man finner tekstingen på *Skam*. Foto: NRK

På hverdager sender NRK1 *Tegnspråknytt* mellom klokken 17.45 og 17.49. Tv-kanalen NRK Tegnspråk tolket til sammen 1 113,5 timer i 2016, noe som i gjennomsnitt utgjør 21,5 timer per uke. Tegnspråktolkene har tolket programlederkommentarer i *Barne-TV*, *Påskemorgen*, *Julemorgen*, *MGP-finalen*, ekstrasendinger om terrorangrep og det amerikanske valget. Seriene *Snakkis* og *Gode venner* ble laget på tegnspråk og ble sendt på NRK1 og NRK Super. Høsten 2016 inviterte tegnspråkkredaksjonen barn med på å lage en tegnspråkversjon av MGP-juniors felleslåt «Starten på noe nytt». NRK forteller at 20 barn kom til NRK og laget en flott versjon av låten. NRK Tegnspråk og de tolkede programmene ligger tilgjengelig på NRK TV på internett under fanen «Tegnspråk».

NRK viser til at synstolking bidrar til at flere blinde og synshemmede kan følge med på NRKs tv-serier. Synstolking foregår ved at en stemme bruker dialogpausene til å fortelle hva som skjer i bildet. I 2016 begynte NRK med egenprodusert synstolking av drama. *Mammon II*, *Nobel* og *Snøfall* ble synstolket. Også innkjøpte norske, svenske og danske dramaserier ble publisert på NRK TV (nett) i 2016, blant annet to sesonger av den danske krimserien *Bedrag*, den danske julekalenderen *Den andre verden* og den svenske dramaserien *Frøken Fridmanns krig*. NRK leverte totalt 28 timer norsk synstolking og 33 timer dansk/svensk synstolking i 2016.

NRK har egne tv-kanaler for lydtekst der en syntetisk stemme leser opp underteksten når det snakkes fremmedspråk. Disse kanalene er NRK1 Lydtekst, NRK2 Lydtekst og NRK3/Super Lydtekst. NRK opplyser at de arbeider med en løsning for lydtekst på nyhetssendinger.

Ifølge NRK gjør Super-appen det enkelt for synshemmede og hørselshemmede barn å finne frem til innhold som er synstolket og tegnspråktolket. Den alfabetiske oversikten har knapper med symbol for tegnspråk og synstolking. NRK opplyser også at værtjenesten Yr ble oppdatert i 2016 for å gi en bedre brukeropplevelse, blant annet gjennom stemmestyring på mobilen for blinde og svaksynte.

NRK viser til at de mottar klager på bruk av bakgrunnsmusikk som gjør det vanskelig å oppfatte hva som blir sagt i ulike innholdstilbud. I 2016 fikk tilgjengelighetssjef Siri Antonsen også ansvar for hørbarhet, og det er etablert en intern gruppe i NRK som skal arbeide med å sikre økt hørbarhet i tilbudet.

Medietilsynets vurdering er at NRK i 2016 i utformingen av sitt innholdstilbud oppfyller kravet om at det skal tas hensyn til funksjonshemmede.

Gry Blekastad Almås i *Urix forklarer*. Foto: NRK

Overordnede krav til NRKs virksomhet

Vedtektene

§ 16 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt:

16 a. NRKs redaksjonelle avgjørelser skal ikke være styrt av kommersielle hensyn.

16 b. NRKs allmennkringkastingstilbud på radio, fjernsyn og tekst-tv skal være reklamefritt og skal ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle tjenester og produkter.

16 c. NRK kan ha reklame på Internett, med unntak for nettsider som har barn som målgruppe. NRK skal tilstrebe et tydeligst mulig skille mellom allmennkringkastingstilbudet og kommersielle tjenester tilbudt på Internett. Nedlastingstjenester som tilbys innenfor allmennkringkastingstilbudet skal ikke inneholde reklameinnslag. Det bør utvises særlig varsomhet med å tilby innhold som utsetter publikum for kommersielt press. Dette gjelder særlig for programmer rettet mot barn og unge.

16 d. Lisensmidler og andre offentlige inntekter skal ikke subsidiere kommersielle aktiviteter. Det skal være et klart regnskapsmessig og driftsmessig skille mellom NRKs kommersielle aktiviteter og allmennkringkastingsvirksomheten.

16 e. NRKs allmennkringkastingstilbud, både i tradisjonell programvirksomhet og i form av nye medietjenester, skal hovedsakelig finansieres ved kringkastingsavgift.

16 f. NRK skal kunne videreutvikle kommersielle tjenester som genererer overskudd som bidrar til å finansiere allmennkringkastingstjenester. Den forretningsmessige virksomheten skal være forenelig med de krav til kvalitet og integritet som gjelder for NRK

§ 12 NRK skal understøtte og styrke demokratiet:

12 a. NRKs samlede allmennkringkastingstilbud skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.

12 d. NRK skal være redaksjonelt uavhengig. NRK skal verne om sin integritet og sin troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig i forhold til personer eller grupper som av politiske, ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innholdet. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert. Saklighet, analytisk tilnærming og nøytralitet skal etterstrebes, jf. bl.a. prinsippene i Redaktørplakaten, Vær Varsom-plakaten og Tekstreklameplakaten.

§ 15 NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping:

15 b. NRK skal være nyskapende og bidra til kvalitetsutvikling.

15 c. NRK skal kunne formidle samme type tilbud som også tilbys av kommersielle aktører, men bør etterstrebe å tilføye sitt tilbud et element av økt samfunnsverdi i forhold til det kommersielle tilbudet.

15 d. NRKs tilbud skal ha tematisk og sjangermessig bredde.

15 e. NRK skal tilby nyheter, aktualiteter og kulturstoff for både smale og brede grupper, herunder egne kulturprogrammer. Tilbudet skal gjenspeile det mangfoldet som finnes i befolkningen. Blant annet skal NRKs samlede tilbud appellere til alle aldersgrupper.

NRK skal være redaksjonelt uavhengig. Som offentlig, lisensfinansiert allmennkringkaster stilles det videre en rekke spesifikke krav for å sikre at NRKs allmennkringkastingstilbud skal være ikke-kommersielt. Det følger av NRKs resultatregnskap at i overkant av 97 prosent av NRKs virksomhet er finansiert ved kringkastingsavgiften, og andelen kommersielle inntekter er derfor svært lav. Innholdstilbudet på radio, tv og nett er reklamefritt. NRKs allmennkringkastingsvirksomhet er etter Medietilsynets vurdering ikke-kommersielt. NRK viser til at de som allmennkringkaster må være uavhengig, ha redaksjonell frihet og kontroll og verne om sin troverdighet i befolkningen.

Medietilsynets vurdering er at redegjørelsen for den totale virksomheten viser at NRK på en tilfredsstillende måte ivaretar kravene knyttet til redaksjonell uavhengighet og et ikke-kommersielt tilbud.

NRK skal med sitt samlede allmennkringkastingstilbud støtte og styrke demokratiet, og oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet. Dette overordnede kravet angir formålet med NRKs allmennkringkastingsoppdrag.

På bakgrunn av hvordan NRK ivaretar de ulike forpliktelsene i vedtektene, har Medietilsynet etter en samlet vurdering kommet til at dette overordnede kravet er oppfylt.

Flere beskrivelser i NRKs allmennkringkasterregnskap viser at NRK har høy kvalitet og mangfold, er nyskapende og gir økt samfunnsverdi i innholdstilbudet på alle plattformer.

Medietilsynet vil i denne sammenheng vise til at serien *Skam* fikk flere priser under *Gullruten 2016*, både «Årets nyskapning», «Beste nye programserie» og «Beste tv-drama». I tillegg fikk Julie Andem og Mari Magnus fagprisen «Årets innovasjon» for *Skam*. NRK-serien *Oppdrag Nansen* fikk prisen «Best human story on climate change» under *Krabi 2016 Media Summit* i Thailand. NRK viser også til at et nytt innholdsformat ble utviklet i 2016, og at dette startet med et prosjekt om asylmottak i Otta. Dette formatet er spesielt tilpasset mobil, med høydevideoer som sentralt element i formidlingen av innholdet. Andre temaer som er formidlet i dette formatet i 2016 er *Etter oljen* – om å skape nye jobber i Stavanger og *Kampen om søppelmilliardærene* – søppeldeponier som truer lokalbefolkningen.

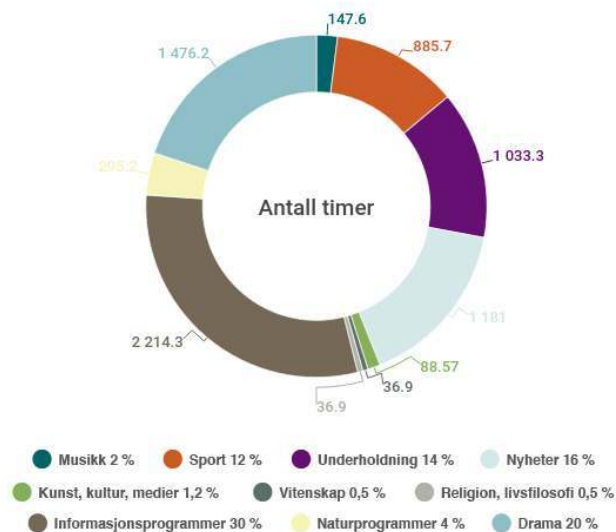
I 2016 hadde NRK også flere produksjoner som krevde ny teknologi. I *Fuglefjellet* sendte NRK direkte 24 timer i døgnet fra Hornøya i Finnmark, der seerne kunne følge fuglenes familieliv gjennom sommeren. De døgnkontinuerlige sendingene ble sendt på nett, og i tillegg ble det sendt fra fuglefjellet fem dager i uken på NRK2 og en oppsummering på NRK1. Videostrømmene på nett fulgte ulike fuglereir, og publikum la inn kommentarer og faktainformasjon. De som fulgte sendingene på nett kunne også utforske fuglefjellet og fuglene gjennom en 3D-modell, i tillegg til bakgrunnsinformasjon og daglige oppdateringer. Produksjonen ble forberedt i over ett år og krevde ifølge NRK det mest krevende tekniske rigget i 2016, med 15 avanserte kameraer og nesten åtte tonn utstyr, der mye av utstyret måtte spesialbygges. Det redaksjonelle målet med *Fuglefjellet* var å fortelle om den dramatiske nedgangen i sjøfuglbestanden. NRK forteller at direktestrømmene på nett ble sett i til sammen tre år i løpet av denne perioden. En annen teknisk krevende produksjon i 2016 var *Saltstraumen*, der NRK viste tidevannets krefter gjennom direktesendinger. Også her viser NRK til over ett års planlegging, testing og utvikling av nye tekniske løsninger, blant annet ble det bygget en 360 graders undervannskameraløsning og GPS-styrte strømmålere. NRK tok også i bruk nye grafiske løsninger for å forklare hva som skjer når Saltstraumen i Bodø reiser seg i hvitt skum to ganger i døgnet.

Det følger også av regnskapet at NRKs samlede tilbud i 2016 hadde en stor bredde i tematikk og sjangrer. NRKs kanaler på tv og radio utfyller hverandre med de brede kanalene NRK1 og NRK P1, de fordypende og kunnskapsorienterte kanalene NRK2 og NRK P2 og barne- og ungdomstilbudet i NRK Super/NRK3 og NRK P3. I tillegg har NRK en rekke digitale radiokanaler med ulik profil og et omfattende tilbud på internett. NRKs samlede innhold viser også at NRK har et tilbud til både brede og smale grupper i befolkningen.

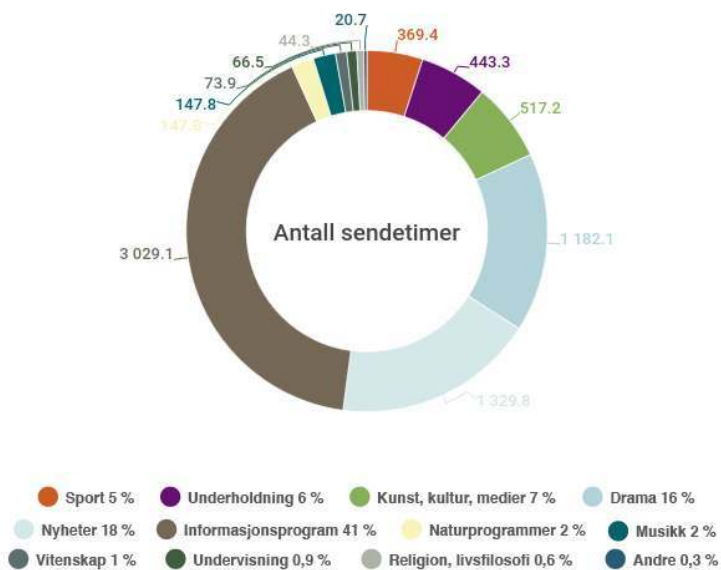
Ved at NRK er nyskapende og tar opp samfunnsaktuelle temaer på en fordypende og engasjerende måte som treffer bredt, er det Medietilsynets vurdering at innholdstilbudet tilfører samfunnsverdi i det totale innholdstilbudet som er tilgjengelig for publikum.

Programstatistikk NRK TV

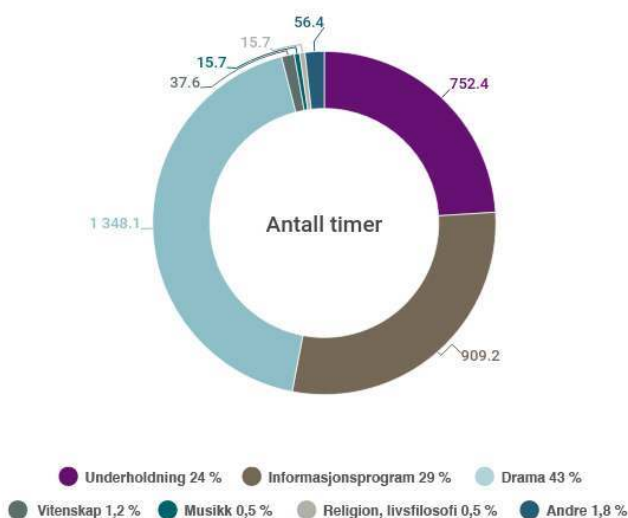
NRK1 programstatistikk

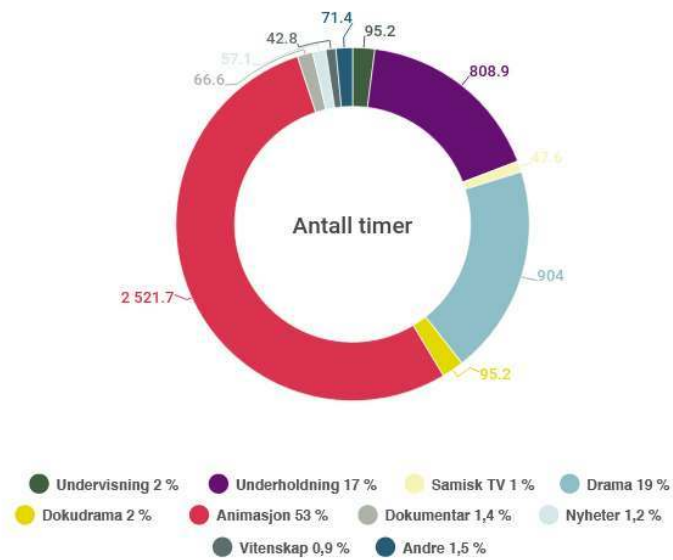
NRK2 programstatistikk

NRK3 programstatistikk

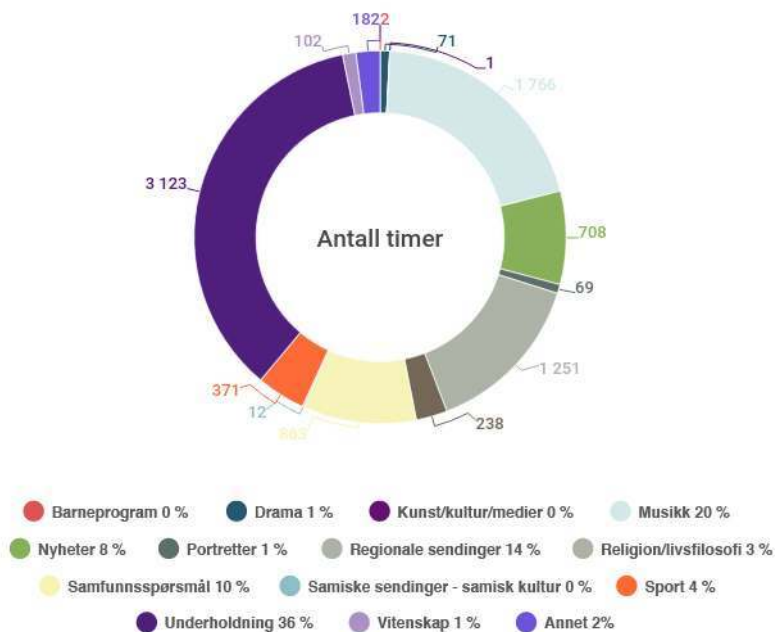

NRK Super programstatistikk

Programstatistikk NRK Radio

NRK P1

VURDERING AV TV2S PROGRAMVIRKSOMHET I 2016

Nyhetsdekningen

Avtalen § 3-2 første ledd nr. 1:

TV 2s hovedkanal skal i hele avtaleperioden minst sende daglige egenproduserte nyhetssendinger med base i den sentrale nyhetsredaksjonen.

TV 2s hovedkanal sendte i 2016 daglige egenproduserte nyheter fra den sentrale nyhetsredaksjonen i Bergen og innfrir derfor kravet til nyhetssendinger.

Hver morgen på ukedagene sendte TV 2 seks korte nyhetssendinger på fem minutter i tillegg til en lengre sending på 21 minutter klokken 06.30. Disse nyhetssendingene sendes fra Oslo i samsending med TV 2 Nyhetskanalen.

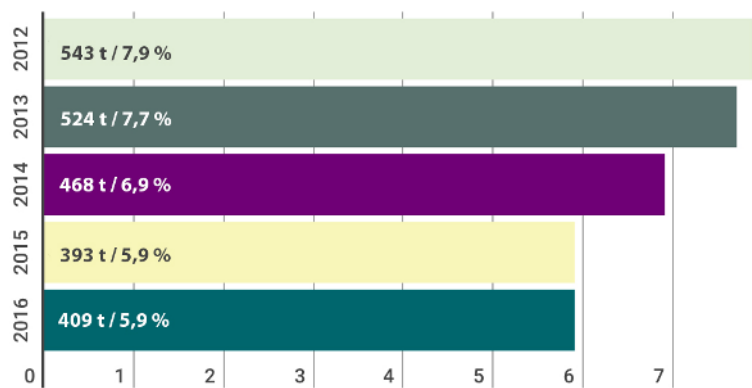
TV 2s kveldsnyheter ble sendt fra Bergen klokken 18.30 og 21.00. Disse faste nyhetssendingene på kvelden har på hverdager til sammen 35 minutters varighet. På lørdag er *21 Nyhetene* fem minutter kortere enn på hverdager. I 2016 sendte TV 2 til sammen 409 timer nyheter på hovedkanalen, noe som utgjorde 5,9 prosent av den totale sendetiden. Sammenlignet med 2015 er dette en liten økning i antall timer, men prosentandelen av den totale sendetiden er den samme.

Eksempler på større saker i TV 2s nasjonale nyhetsdekning i 2016 er dekningen av oljekrisen på Vestlandet, arbeidsledigheten i Norge, helikopterulykken på Turøy og rasulykkene på E16 mellom Bergen og Voss. I den internasjonale dekningen har TV 2 i 2016 fulgt britenes brexit og forberedelser opp mot kommende valg i Europa i et prosjekt kalt «Det nye Europa», valgkampen og presidentvalget i USA, operasjonen for å frigjøre Mosul i Irak, krigen i Syria og ulike temaer knyttet til flyktninger som kommer til Europa. TV 2s nyhetsredaksjon i Bergen besto i 2016 av tolv reportere i tillegg til elleve reportere på ulike lokalkontorer. TV 2s utenriksavdeling holder til i Bergen og besto av ni journalister og én utenrikskoordinator i tillegg til redaksjonsleder.

Fotograf Aage Aune og reporter Fredrik Græsvik i Mosul, Irak. Foto: TV 2

Nyhetsomfanget på TV 2 i perioden 2012 til 2016

Program for barn

I 2016 sendte TV 2 program for barn hver lørdag og søndag morgen fra klokken 06.00 til 06.40. Noen av titlene som ble sendt var *Sjøsiden*, *Hotell*, *Vennebyen*, *Thomas Toget* og *vennene hans*, *Ninjago* og *Rosas verden*. I likhet med tidligere år hadde TV 2 et økt tilbud til barn i høytidene hvor det blant annet ble sendt barnefilmer.

Avtalen § 3-2 første ledd nr. 2:

TV 2s hovedkanal skal i hele avtaleperioden minst sende ukentlige norskspråklige program for barn.

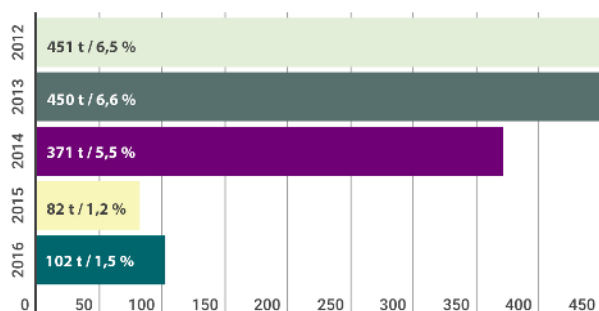

ennebyen. Foto: TV 2

Med til sammen 102 timer med program for barn og en andel på 1,5 prosent av sendetiden, har TV 2 hatt en liten økning av barneprogram i 2016 sammenlignet med året før. Da sendte TV 2 82 timer med program for barn, og andelen av sendetiden var 1,2 prosent. Ser vi utviklingen i TV 2s tilbud til barn gjennom hele avtaleperioden, er imidlertid tilbudet vesentlig redusert i omfang. Både i 2012 og i 2013 utgjorde dette tilbudet om lag 6,5 prosent av den totale sendetiden og om lag 450 timer. TV 2 har tidligere forklart at tilbudet til barn i stor grad er flyttet til TV 2 Sumo Junior (nett-tv) fordi barne-tv på tradisjonelle lineære kanaler ikke har samme posisjon som før.

Selv om det har vært en vesentlig reduksjon i tilbudet til barn på hovedkanalen de siste årene, vurderer Medietilsynet likevel at TV 2 oppfyller kravet om å sende ukentlige norskspråklige program for barn.

Omfanget av tilbudet til barn på TV 2 i perioden 2012 til 2016

102

timer med program for barn i
2016

Program for unge

I 2016 sendte TV 2 dokumentarserien *Sykt Perfekt*, der sju jenter fra 15 til 23 år fortalte om hvordan de egentlig har det og hvordan deres hverdag ser ut. Deltakernes historier ga et innblikk i hvordan mange norske jenter sliter med prestasjonspress, stress og psykiske plager. I serien var også fagpersoner med og forklarte ulike temaer og ga råd og veiledning. TV 2 *Nyhetene* fulgte opp med egne saker om hvor mye medisin mot angst og depresjon som blir skrevet ut til jenter i denne aldersgruppen. Gjennom TV 2 *Skole* ble serien vist som en del av undervisningen i flere skoler. TV 2 sendte også dokumentarserien *Tenåringenes hemmelige liv*, som fulgte 21 ungdommer i alderen 15 til 19 år gjennom fem måneder av deres liv.

Sykt perfekt ble sendt på onsdager klokken 21.40 i perioden 13. januar til 17. februar 2016 og med repriser samme uker. Det var seks førstegangsvisninger i denne perioden, og hver episode varte 45 minutter. *Tenåringenes hemmelige liv* ble sendt på fredager klokken 17.30 i perioden 16. september til 2. desember 2016, og med repriser samme dag ved midnatt. Det var tolv førstegangsvisninger i denne perioden, og hver episode varte i 45 minutter. TV 2 sendte dermed til sammen 18 førstegangsvisninger av norskspråklige program direkte rettet mot unge, og redegjørelsen viser at slike program ble sendt i 18 av årets 52 uker.

TV 2 har etter Medietilsynets vurdering tatt opp viktige og relevante temaer for målgruppen i sine program for ungdom i 2016. Medietilsynet har imidlertid i flere år konkludert med at TV 2s programtilbud til unge ligger i nedre sjikt av hva som kan regnes for å

Avtalen § 3-2 første ledd nr. 3:

TV 2 s hovedkanal skal i hele avtaleperioden minst sende jevnlig norskspråklige program for unge.

være jevnlig program for unge. I det første avtaleåret 2011 hadde ikke ungdomstilbudet på TV 2 oppstart før i september, og Medietilsynet konkluderte med at TV 2 ikke innfridde kravet. Bruddet ble ikke fulgt av tilsynssak fordi det ble lagt vekt på TV 2s redegjørelse

21 ungdommer ble fulgt i *Tenåringenes hemmelige liv*. Foto: TV 2

Fra dokumentarserien *Sykt Perfekt*. Foto: TV 2

knyttet til etablering av ny ungdomsredaksjon og nytt programtilbud. I 2012 og 2013 sendte TV 2 ungdomsprogrammet *Kollektivet* i 33 av årets 52 uker hvert år, og Medietilsynet uttrykte at et programtilbud som ikke blir tilbudt i godt over fire måneder av et år, ligger i nedre sjikt av hva som kan godkjennes som jevnlig. I 2014 kortet TV 2 ned *Kollektivet*-sesongen og sendte kun programmet i 21 av årets 52 uker. Samme år utviklet imidlertid TV 2 konseptet *Idol* til *Idol Junior*, der deltakerne var barn og unge. I tillegg spilte TV 2 inn en spin-off-serie; *Suksesskolen*, som skulle bli vist på TV 2 i 2015. Etter en helhetsvurdering, der både utviklingen av *Idol Junior* og produksjonen av serien *Suksesskolen* ble tillagt vekt, kom Medietilsynet under tvil til at kravet om jevnlig norskspråklige program var innfridd i 2014. I 2015 sendte TV 2 16 episoder av ungdomsprogrammet *Kollektivet* og seks episoder av humordramaprogrammet *Suksesskolen*, noe som innebar at program rettet direkte mot unge var tilgjengelig på TV 2s hovedkanal i 22 av årets 52 uker.

Konsesjonsvilkåret om jevnlig program for unge stiller ikke krav til at TV 2 må sende et bestemt antall program per år. Medietilsynet legger imidlertid til grunn at begrepet jevnlig forutsetter at program for unge sendes med en viss regelmessighet og en viss spredning gjennom hele året. Gjennom tilsynspraksis har Medietilsynet også vurdert hvilket nivå som regnes som et nedre sjikt for å kunne ivareta kravet. Den gradvise nedgangen i antall program for unge fra det som ble betegnet som et nedre sjikt med program i 33 av årets 52 uker i 2012 og 2013, og ned til kun 18 av årets 52 uker i 2016, er etter Medietilsynets vurdering problematisk. I 2016 sendte TV 2 ikke program for unge i perioden fra midten av februar og frem til midten av september. Ser vi hele året under ett, ble ikke program for unge tilbudt i hele 34 av årets 52 uker, eller tilsvarende godt over åtte av årets tolv måneder. Etter

Medietilsynets vurdering er ikke dette tilbudet av tilstrekkelig omfang til å oppfylle kravet til jevnlig program for unge.

Medietilsynet har på denne bakgrunnen kommet til at TV 2 ikke innfrir kravet om jevnlig norskspråklige program for unge, og vil ta opp forholdet i egen tilsynssak etter fremleggelsen av Allmennkringkastingsrapporten for 2016.

TV 2 peker for øvrig på at de også i 2016 sendte fem magasinsendinger fra Norway Cup, som er verdens største fotballturnering for barn og ungdom. Videre viser TV 2 til at familieprogram, som for eksempel *Farmen*, *The Voice*, *Skal vi danse*, *Live på direkten*, *Budkrigen*, *Hver gang vi møtes*, *The Stream* og *Norske Talenter*, treffer et ungt publikum. Medietilsynet vil i denne sammenheng bemerke at det at et program også treffer mange unge seere ikke er tilstrekkelig til å anse dette som et program for unge.

Norsk film og tv-drama

2016 var ifølge TV 2 et sterkt dramaår i hovedkanalen med totalt 357 timer norsk drama. Dette er en økning sammenlignet med de to foregående årene med 274 timer i 2014 og 302 i 2015. Dersom vi ser bort fra antallet sendte timer med *Hotel Cæsar*, var antallet timer norsk drama 168. Ifølge TV 2 er 168 timer det nest høyeste antallet timer norsk drama både for denne og for forrige avtaleperiode. TV 2 økte også antall førstegangsvisninger i 2016. Foruten *Hotel Cæsar* var antallet førstegangsvisninger 27, noe som er en økning fra 21 i 2014 og 25 i 2015. *Hotel Cæsar* var for øvrig inne i sitt 19. år i 2016 og er ifølge TV 2 Nordens lengstlevende dramaserie.

Med dramaseriene *Det tredje øyet*, *Frikjent*, *Maniac* og *Meglerne* hadde TV 2 fire dramaproduksjoner i 2016 i tillegg til *Hotel Cæsar*.

Avtalen § 3-2 andre ledd:

TV 2 skal formidle på hovedkanalen norsk film og tv-drama på tilnærmet samme nivå som i perioden 2007-2009. Kostnadene ved produksjon av Hotel Cæsar skal holdes utenfor.

TV 2 investerer i norske filmprosjekter på årlig basis. Disse prosjektene har lang planleggings- og produksjonshorisont, men i snitt viser TV 2 én til to nye norske filmer i året. I 2016 viste TV 2 blant annet de klassiske *Olsenbanden*-filmene, familiefilmer som *Gråtass*, *Kaptein Sabeltann* og *Flåklypa* og nyere dramatiske titler som *Ta meg med*.

TV 2s investeringer i norsk drama i 2016 er det nest høyeste beløpet som er investert i selskapets tid. Den samlede oversikten over TV 2s investeringer i drama i perioden 2007 til 2009 viser at det har skjedd en vesentlig økning i investeringene fra gjennomsnittet i denne perioden og opp til det nivået som TV 2 har hatt de tre siste årene.

TV 2 har en ambisjon om å bidra til norsk filmproduksjon og har investert store beløp i norsk film. Beløpet som ble investert i norsk film i 2016, er det høyeste beløpet som TV 2 har investert i norsk film i løpet

av de to periodene 2007 til 2009 og 2011 til 2016. Det har også her skjedd en ytterligere økning fra 2015 og fra nivået i 2007 og 2008.

Medietilsynet vurderer på denne bakgrunnen at TV 2 i 2016 oppfyller kravet til formidling av norsk film og drama.

Nicolai Cleve Broch i hovedrollen for dramaproduksjonen *Frikjent*. Foto: TV 2

Ida Elise Broch spiller Mari Friis i *Det tredje øyet*. Foto: TV 2

Norskspråklig andel

Avtalen § 3-2 tredje ledd:

Norskspråklige programmer skal utgjøre minst 50 % av sendetiden.

TV 2 opplyser at hovedkanalen i 2016 sendte 54,1 prosent norskspråklig innhold, eksklusiv egenpromotering.

Kravet til norskspråklige program skal forstås slik at det er selve programmene som skal være norskspråklige, og ikke kringkasterens promotering av disse programmene. I 2015 var det første gang i avtaleperioden at TV 2 ikke oppfylte kravet om 50 prosent norskspråklige program. Medietilsynet ser positivt på at TV 2 i 2016 igjen oppfyller dette kravet.

Utrydningstruede bedrifter på agendaen i Ramm og Tørnquist redder Norge. Foto: TV 2

Krav til lokalisering

TV 2 har sin registrerte foretaksadresse i Bergen og benytter den samme adressen overfor offentlige myndigheter. Hovedkontoret har vært på Nøstet i Bergen siden oppstarten av kanalen i 1992.

Avtalen § 3-3:

TV 2s hovedkontor og den sentrale nyhetsredaksjonen skal ligge i Bergen i hele avtaleperioden på fem år, jf. § 1-3. Dette vilkåret er ikke gjenstand for mulige reforhandlinger eller oppsigelse, jf. § 4-5. TV 2s hovedkanal skal være underlagt norsk jurisdiksjon.

De fleste avdelingene i TV 2 har ansatte både i Bergen og i Oslo. I 2016 utgjorde TV 2s virksomhet til sammen 832 årsverk, fordelt på 425 årsverk i Bergen og 398 årsverk i Oslo. Sjefsredaktør og administrerende direktør Olav T. Sandnes hadde delt kontor mellom Oslo og Bergen. Sandnes har ti direktører under seg, og åtte av disse er medlemmer av ledergruppen. Halvparten av medlemmene i ledergruppen holder til i Bergen. Dette gjelder nyhets- og sportsredaktør, direktør for betal-tv og teknologi- og økonomidirektør. I tillegg har organisasjons- og kommunikasjonsdirektør fast kontor i Bergen to dager i uken. Ledergruppens møter og styremøter blir fordelt jevnt mellom byene. Selskapets generalforsamling blir holdt i Bergen i juni hvert år.

Den redaksjonelle virksomheten til TV 2 består i all hovedsak av tre hovedkategorier: Nyheter, sport og underholdning. Den sentrale nyhetsdesken er plassert i Bergen. Nyhets- og sportsdirektøren er ansvarlig for den samlede aktiviteten i de to avdelingene og for kveldssendingene for nyhetene og sportssendingene på TV 2, TV 2 Nyhetskanalen, nyheter på nett, valgssendinger og sportsbegivenheter. TV 2 har i løpet av 2016 gjennomført en betydelig omorganisering, som blant annet innebærer at det er en ledergruppe under nyhets- og sportsdirektøren som består av ulike redaktører og en administrativ nyhets- og sportssjef. Under nyhetsredaktøren er det en gruppe med redaksjonsledere. Ledergruppen og redaksjonslederne er delt mellom Bergen og Oslo, og dette gjelder også redaksjonene. De redaksjonelle avgjørelsene blir tatt på daglige møter mellom redaksjonslederne i begge byer. TV 2s nyhetssendinger på kveldstid redigeres og sendes alltid fra Bergen. Det samme gjelder avvikling av sportsnyheter på alle plattformer.

Over og under: TV 2s lokaler på Nøstet i Bergen. Foto: TV 2

Kanal- og programavdelingen har ansvaret for å utvikle og kjøpe humor, fakta, underholdning og dramaprogram til TV 2s kanaler. Direktøren for programavdelingen er representert i TV 2s programråd og arbeider tett med nyheter, sport og program i utviklingen av sendeskjemaene i TV 2s kanaler. Avdelingen er lokalisert i Bergen og har totalt 125 årsverk, der 75 holder til i Bergen og 50 i Oslo. TV 2s avdeling Plan og utspilling, som ligger under Kanal- og programavdelingen, har sitt hovedsete ved hovedkontoret i Bergen. Avdelingen har ansvaret for sendeskjemaene for alle TV 2s lineære kanaler. Kun to av over 60 medarbeidere sitter i Oslo. De planlegger sendeskjemaene til alle TV 2s kanaler og har også ansvaret for utspilling av alle kanalene. Plan og utspilling har en ledergruppe på tre personer som alle sitter i Bergen. Alle TV 2s sendinger spilles ut fra hovedkontrollen i Bergen.

TV 2 opplyser at nyhetsstudioet i Bergen er et av de mest moderne nyhetsstudioene i Europa. Nyhetsstudioet, og en mindre avansert versjon av nyhetsstudioet, er bygget i Oslo. TV 2 vil i løpet av 2017 flytte til nye lokaler både i Bergen og i Oslo, og der vil det også bli bygget nye studioer for nyhets- og sportsproduksjoner.

Det følger av TV 2s beskrivelse at TV 2 har sterk forankring både i Bergen og i Oslo, med overvekt i Bergen. Det redaksjonelle arbeidet er på samme måte fordelt mellom Bergen og Oslo, med en hovedtyngde i Bergen gjennom organiseringen med sentral nyhetsredaksjon og andre viktige redaksjonelle funksjoner her. Medietilsynet har kommet til at TV 2 i 2016 oppfyller kravet om at hovedkontor og den sentrale nyhetsredaksjonen skal ligge i Bergen.

Fotograf på jobb. Foto: TV 2

Krav til målformer

Avtalen § 3-4:

TV 2s hovedkanal skal benytte begge de offisielle norske målformene.

Arill Riise mottok Kringkastingsprisen 2016 for sin bruk av nynorsk. Foto: TV 2

TV 2 viser til at både bokmål og nynorsk er godt representert i deres sendinger. TV 2 hadde i 2016 flere nyhetsankere og programledere som brukte nynorsk. En av dem er Arill Riise, som er nyhetsanker for TV 2-nyhetenes hovedsendinger klokken 18.30 og 21.00. I 2016 ble han tildelt Kringkastingsprisen. I juryens begrunnelse heter det blant annet at han gjennom hele sin karriere som journalist har benyttet nynorsk og har vist frem nynorsk som et godt språk til formidling av nyheter. TV 2s språkpolitikk har siden starten i 1992 vært at kanalen skal henvende seg til hele befolkningen, og medarbeiderne blir også oppmuntret til å bruke sine egne dialekter på skjermen.

Ettersom TV 2 har benyttet både bokmål og nynorsk i hovedkanalens sendinger i 2016, er kravet til målformer oppfylt.

Avtalen § 3-1:

Sendingene på TV 2s hovedkanal skal baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Kanalens programprofil skal være av allmenn karakter og interesse, og programmenyen skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori. Kanalen skal ha programmer for både brede og smale seergrupper.

Overordnede krav til sendingene

TV 2 har et mål om å tilby et sammensatt programtilbud for både brede og smale seergrupper innenfor hovedkategoriene nyheter/aktualiteter, sport og underholdning – herunder drama. Programstatistikken for 2016 i figuren nedenfor viser at TV 2 hovedkanalen hadde en tematisk og sjangermessig bredde i programtilbudet. Den viser at TV 2 også tilbyr stoffområder som kan betegnes som smalere innholdstilbud, men at denne typen programkategorier hadde relativt lite omfang. Dette gjelder først og fremst kategoriene religion/livsfilosofi og musikk/kultur. Bredden i TV 2s programtilbud kommer nærmere frem i TV 2s beskrivelse av noen av sine viktigste program i 2016.

TV 2 ser det å være en alternativ stemme i den norske offentligheten som et viktig element i allmennkringkasterbegrepet, og i 2016 har kanalen blant annet jobbet for å løfte frem andre stemmer og dekke saker fra andre vinkler enn øvrige norske medier. Ett eksempel på dette er at TV 2 ikke bare løftet frem mulige ulemper som følger av

valgresultatet i USA, men også trakk frem mulige positive konsekvenser.

TV 2 påpeker at de både ønsker å være først ute med å dekke ulike hendelser lokalt, nasjonalt og internasjonalt. TV 2 ønsker også å formidle hvorfor en sak har betydning for samfunnet og seerne. TV 2 har flere eksempler på gravende journalistikk i 2016, for eksempel *Kataloghaiene*, der TV 2 avdekket bakmennene i et nettverk som svindlet gjennom telefonsalg og avsløringer om nivået på den reelle arbeidsledigheten i Norge.

Dokumentarmagasinet *Vårt lille land* formidlet aktuelle saker gjennom samtaler med menneskene som er involvert. Som eksempler kan nevnes samtaler med familien til Andrea Voll Vedum etter frifinnelsen av de tre mennene som sto tiltalt for å ha voldtatt henne, legen som våget å kjøle ned et døende spedbarn og gjennom redningen av barnet utviklet en ny metode og mobbing i skolen som kunne ledet til skoleskyting. TV 2 sendte ti episoder av *Vårt lille land* i 2016 og vil fortsette å sende dokumentarmagasinet i 2017.

Dokument 2 har blitt sendt på TV 2 siden oppstarten av hovedkanalen. Serien ligger i spennet mellom nyheter og observerende dokumentar. I 2016 reiste reporter Kadafi Zaman ut for å etterforske den kriminelle delen av flyktningeindustrien, filmen *Monikas mamma* gransket henleggelsen av drapet på åtte år gamle Monika Sviglinskaja som selvmord og filmen *Søsken til evig tid: Amerikareisa* fulgte Magnar og Oddny fra gården Kleiva i Sunnfjord på sitt livs reise til Amerika. TV 2 sendte ni enkeltstående dokumentarprogram under vignetten *Dokument 2* i 2016.

TV 2 har et mål om å ta opp viktige og samfunnsaktuelle temaer, både i enkeltprogram og i serier, og de gir flere eksempler på dette fra 2016. TV 2 dekket blant annet valget i USA, britenes folkeavstemning og migrantkrisen bredt i 2016. Det faste magasinet *God morgen Norge* tok opp dagsaktuelle saker og ulike underholdningstemaer, og gjennom sommeren inviterte ulike programledere gjester til takstudioet på Karl

Johan. Et eget team reiste rundt i Norge i programmet *God sommer Norge*, og lørdagsmagasinet *God kveld Norge* presenterte saker fra norsk og internasjonal underholdningsbransje og bød på musikk- og filmanmeldelser.

I programserien *Rett fra hjertet* reiste programlederne Solveig Kloppen og Samuel Massie rundt i landet og møtte mennesker som går langt ut av egen komfortsone for å glede en de er glad i. Musikeren Esben Selvig tok med kjente nordmenn på reiser med toget rundt i Norge, med håp om å lokke frem historier som viser nye sider av reisefølget i programserien *Reisen*.

I 2016 sendte TV 2 programserien *Helsekontrollen*, som gikk helseindustrien etter i sømmene for å finne ut hva som fungerer og hva som er lureri. De sendte også programserien *Matkontrollen*, som avslørte forhold ved norsk matproduksjon. I tillegg sendte TV 2 forbrukerprogrammet *TV 2 hjelper deg* som testet og avslørte ulike produkter. *Kroppen din* var en serie som ga overraskende og underholdende fakta om kroppen, ledet av lege og programleder Line Jansrud.

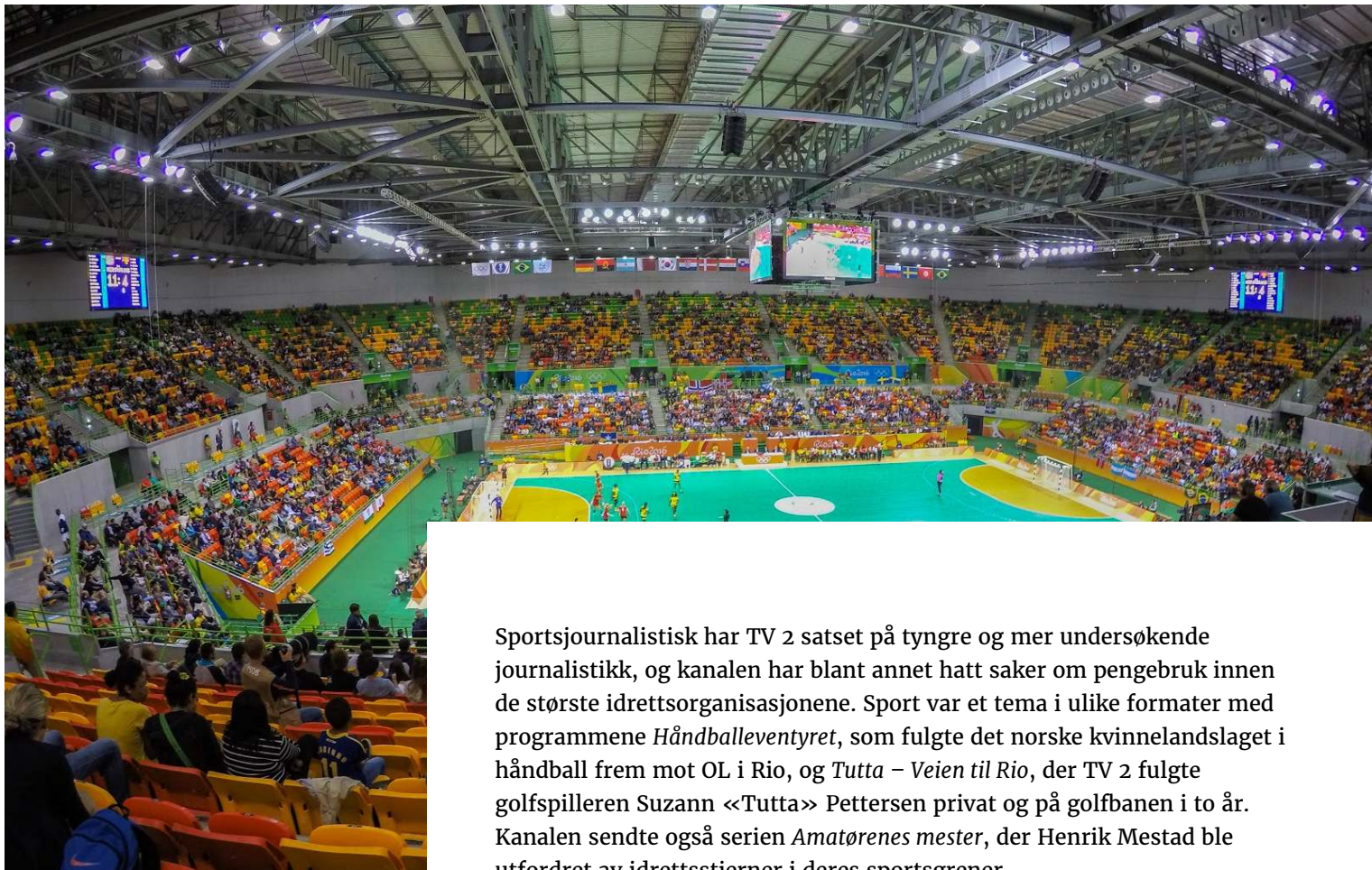
Programserien *Åsted Norge* kom tilbake på skjermen i 2016, der tips fra seerne bidro til at politiet en rekke ganger kunne oppklare saker i uken frem mot neste program. Seerne fikk også konkrete tips for å beskytte seg mot hverdagskriminalitet.

TV 2 hadde i 2016 et bredt underholdningstilbud både med nye formater som *The Stream* og etablerte programkonsepter som *En kveld hos Kloppen*, *Idol*, *Skal vi danse*, *Hver gang vi møtes*, *Farmen* og *Jakten på kjærligheten*. *Allsang på Grensen* hadde tiårsjubileum på TV 2 sommeren 2016. TV 2 sendte også humorprogram som *Ramm og Tørnquist redder Norge* og *Det er lov å være blid med Else*.

I 2016 sendte TV 2 flere store sportsbegivenheter, som totalt ga 6 579 timer med direktesendt sport på TV 2s kanaler i perioden juni til august. Blant annet sendte TV 2 Fotball-EM i Frankrike, Tour de France og sommer-OL i Rio de Janeiro.

Fra venstre: Solveig Barstad i *Matkontrollen* rapporterer fra innsiden av norsk matproduksjon, Kadafi Zaman etterforsker den kriminelle flyktningeindustrien, Espen Selvig og Line Elvsåshagen i *Reisen*. Foto: TV 2

Sportsjournalistisk har TV 2 satset på tyngre og mer undersøkende journalistikk, og kanalen har blant annet hatt saker om pengebruk innen de største idrettsorganisasjonene. Sport var et tema i ulike formater med programmene *Håndballeventyret*, som fulgte det norske kvinnelandslaget i håndball frem mot OL i Rio, og *Tutta – Veien til Rio*, der TV 2 fulgte golfspilleren Suzann «Tutta» Pettersen privat og på golfbanen i to år. Kanalen sendte også serien *Amatørens mester*, der Henrik Mestad ble utfordret av idrettsstjerner i deres sportsgrener.

Når det gjelder kravet om at programtilbudet skal bestå av program for brede og smale seergrupper, viser programstatistikken og TV 2s beskrivelse at programkategorier som typisk retter seg mot smalere seergrupper, har begrenset omfang. Som nevnt over gjelder dette blant annet religion/livsfilosofi og musikk/kultur. Det er imidlertid ikke noe krav om at det må sendes et bestemt antall program rettet mot smalere seergrupper. TV 2 har redegjort for at kanalen i 2016 har sendt program som retter seg mot slike seergrupper. Vurderingen av de spesifikke kravene viser at TV 2 oppfylder kravene som er angitt for målgruppen barn, men at TV 2 bryter kravet om jevnlig program for unge. I lys av at det er så få spesifikke krav knyttet til program for smale grupper, mener Medietilsynet at eventuelle brudd på disse må tillegges stor vekt i vurderingen av om TV 2 oppfylder det overordnede kravet til å ha program for brede og smale grupper.

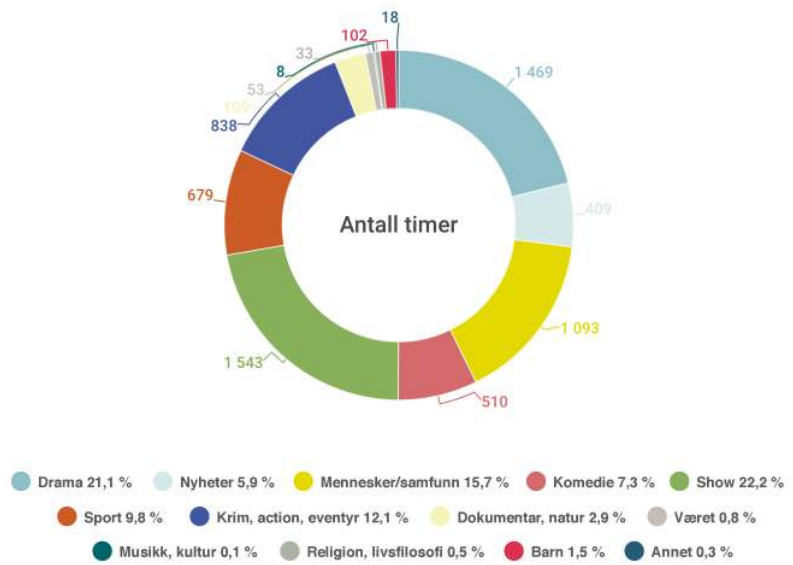
På bakgrunn av at TV 2 bryter kravet om jevnlig program for unge, har Medietilsynet kommet til at TV 2 heller ikke har tilstrekkelig omfang av program for smale grupper. TV 2 oppfylder derfor ikke det overordnede kravet om å ha program for brede og smale grupper. Ettersom det skal reises tilsynssak for bruddet på kravet til jevnlig program for unge, vil Medietilsynet ikke reise tilsynssak for bruddet på det overordnede kravet om program for brede og smale grupper.

Medietilsynet ser også positivt på at TV 2 de siste årene har hatt en økning i antall timer som ble tekstet for hørselshemmede, fra 1 462 timer i 2014 til 2 957 timer i 2015, og til 2 480 timer i 2016. I 2015 startet TV 2 med teksting av alle direktesendinger mellom klokken 18.00 og 23.00, og kanalen har opprettholdt dette tilbudet i 2016. Dette bidro til at de fleste programmene TV 2 sendte fra OL i Rio var tekstet.

Medietilsynets vurdering er at TV 2 oppfylder kravet om å ha en programprofil av allmenn karakter og interesse og oppfylder de

overordnede kravene til sendingene. TV 2s beskrivelse av de ulike programområdene viser også at kanalen har en tilstrekkelig variasjon når det gjelder tematisk og sjangermessig bredde innenfor den enkelte programkategori.

TV 2 programstatistikk

VURDERING AV RADIO NORGES PROGRAMVIRKSOMHET I 2016

Lokalisering

Radio Norge har i sin konsesjon krav om å ha hovedkontor og sentral redaksjon minimum 70 kilometer utenfor Oslo.

Radio Norge er eiet av Bauer Media AS som er registrert i Brønnøysundregisteret med foretaksadresse i Bergen. Radio Norge opplyser at det er denne adressen som også har blitt brukt i kontakt med offentlige myndigheter.

Radio Norge viser i e-post av 19. mai 2017 til at de opplysningene kanalen ga om lokaliseringen i allmennkringkasterregnskapene for 2014 og 2015, fortsatt gjelder. Radio Norge opplyser videre at det ikke var noen endringer i antall ansatte fra 2015 til 2016 med unntak av at to reportere i Bergen sa opp sine stillinger, den ene i august og den andre i november 2016. Dette fordi det var bestemt at Radio Norge skulle flytte sin sentralredaksjon fra Bergen til Oslo ved årsskiftet 2016/2017. På bakgrunn av Radio Norges opplysninger om at det, med unntak av de to oppsigelsene, ikke har vært vesentlige endringer i organisasjonen fra 2014 til 2016, legger Medietilsynet til grunn følgende:

Bauer Media AS besto i 2016 av totalt 64 årsverk, hvorav 52,5 årsverk var plassert i Oslo, 10,5 årsverk i Bergen og ett årsverk i Trondheim. Medieforetaket Bauer Media AS inkluderer flere andre radiokanaler i tillegg til Radio Norge. Bauer Media AS driftes sentralt fra kontoret i Oslo, og selskapet har opprettet en underenhet i Bergen som er registrert med et eget organisasjonsnummer i Brønnøysundregistrene. Radio Norge opplyser at kanalen er en ren redaksjonell bedrift bemannet med journalister og ledere. Kanalen har ikke egen administrasjon, salgsavdeling eller teknisk avdeling, men den har likevel årsverk knyttet til booking og salg i Bergen.

Ut fra en ren språklig fortolkning av konsesjonsvilkårene, er kravet til lokalisering knyttet til selskapet Bauer Media AS. Medietilsynets

Konsesjonsvilkårene § 1-5:

Konsesjonærens hovedkontor og den sentrale redaksjonen skal ligge minimum 70 kilometer utenfor Oslo sentrum. Det er en forutsetning for konsesjonen at konsesjonærens sendinger hører inn under norsk jurisdiksjon.

vurdering er, som det også går frem i allmennkringkastingsrapporten for 2015, at Bauer Media AS isolert sett ikke oppfyller kravet til lokalisering for allmennkringkasteren Radio Norge. I vurderingen av kravet til lokalisering har Medietilsynet imidlertid tatt utgangspunkt i formålet bak lokaliseringskravet, som etter Medietilsynets oppfatning er at det skal være et redaksjonelt miljø også andre steder i landet enn i hovedstaden. Med en slik funksjonsbasert fortolkning av kravet har Medietilsynet, som i allmennkringkastingsrapportene for 2014 og 2015, kommet til at tilsynet i vurderingen av lokaliseringskravet kan vurdere underenheten Radio Norge som en selvstendig enhet.

Fra nyhetsredaksjonen i Bergen. Ved årsskiftet flyttet Radio Norge sentralredaksjonen fra Bergen til Oslo. Foto: Radio Norge

På bakgrunn av at Radio Norge viser til at det ikke har vært endringer i 2016, legger Medietilsynet til grunn at organiseringen av virksomheten i all vesentlighet er tilsvarende som i 2014 og 2015. Radio Norge opplyser at ledermøter og styremøter ble holdt i Bergen og at også redaksjonelle avgjørelser for Radio Norge i hovedsak ble tatt i Bergen. Den redaksjonelle ledelsen var fordelt mellom Oslo og Bergen. Nyhetsredaktør og vaktsjef delte sin tid og var 50 prosent representert i Bergen.

Radio Norge opplyser videre at kanalens sentrale redaksjon var plassert i Bergen og at nyhetsredaksjonen var den viktigste komponenten i denne redaksjonen. Det går frem av Radio Norges

redegjørelse at 4,5 årsverk var tilknyttet nyhetsredaksjonen i Bergen i 2014 og at de i 2015 økte antall årsverk med 1,2. Ifølge Radio Norges organisasjonskart er åtte årsverk knyttet til Radio Norges redaksjon og 1,5 årsverk knyttet til Radio Norge nyhetene plassert i Oslo. Nyhetsproduksjonen under radiokanalen Radio Norge skjer i Bergen, og 75 prosent av nyhetsbulletinene ble lest derfra. Resterende andel ble formidlet av nyhetsoppleseren tilknyttet *Morgenklubben med Loven & Co* som ble sendt fra Oslo.

Det kommer dermed frem at nyhetsredaksjonen i all hovedsak var lokalisert i Bergen, men at redaksjonen som helhet hadde flere medarbeidere i Oslo.

Medietilsynets vurdering av kravet om at Radio Norge skal ha sitt hovedkontor og den sentrale redaksjonen minimum 70 kilometer utenfor Oslo sentrum, bygger på en vurdering av ulike momenter. Medietilsynet har i vurderingen sett på organiseringen av det redaksjonelle arbeidet, og det er lagt avgjørende vekt på at de redaksjonelle avgjørelsene for Radio Norge i hovedsak ble tatt i Bergen og at hovedtyngden av årsverk som er tilknyttet nyhetsredaksjonen, også er lokalisert der.

I allmennkringkastingsrapporten for 2014 kom Medietilsynet under tvil frem til at kravet til lokalisering var oppfylt. Det lave antallet årsverk knyttet til sentralredaksjonen i Radio Norge nyhetene i Bergen, og det faktum at en stor del av medarbeiderne i andre deler av redaksjonen var lokalisert i Oslo, var særlige forhold som gjorde at Radio Norge etter tilsynets vurdering lå helt i grenseland for å oppfylle lokaliseringskravet. I vurderingen for 2015 ble flere av de samme omstendighetene lagt til grunn, men Medietilsynet la i tillegg vekt på at Radio Norge hadde styrket nyhetsredaksjonen i Bergen med 1,2 årsverk. Radio Norge opplyser at to medarbeidere i Bergen sa opp sine stillinger da det ble kjent at kanalen planla flytting til Oslo fra årsskiftet. I tillegg har Radio Norge opplyst at to journalister ikke ble med til Oslo, mens to begynte å jobbe i Oslo i midten av desember 2016 og i januar 2017. De som jobbet både i Bergen og Oslo sluttet å pendle i desember 2016.

Reporter Lena Gundersby Cravdal i studio.
Foto: Radio Norge

I vurderingen av om Radio Norge oppfyller kravet har Medietilsynet tidligere lagt avgjørende vekt på at hovedtyngden av årsverk tilknyttet nyhetsredaksjonen har vært i Bergen, og at det var der de redaksjonelle avgjørelsene i hovedsak ble tatt. Etersom Medietilsynet tidligere under tvil har kommet til at Radio Norge har oppfylt dette kravet, er reduksjonen av antall medarbeidere mot slutten av 2016 problematisk med hensyn til innfrielse av kravet. Medietilsynet har imidlertid lagt vekt på at flyttingen av medarbeidere til Oslo først ble gjort i desember som en følge av at kravet om lokalisering utenfor Oslo ville bortfalle fra 1. januar 2017. På bakgrunn av at Radio Norge i elleve av årets tolv måneder hadde en organisering tilnærmet lik 2014 og 2015, har Medietilsynet likevel under tvil kommet til at kravet til lokalisering 70 kilometer utenfor Oslo må anses for å være oppfylt i 2016.

Dekningsgrad

Radio Norge opplyser at kanalen har en FM-dekning på rundt 90 prosent. Medietilsynet legger til grunn at kanalen blir distribuert i det analoge riksdekkende bakkenettet som har en dekning på over 90 prosent, og at dekningen er uendret siden 2015. Radio Norge oppfylder dermed kravet til minimum 90 prosent befolkningsdekning.

Medietilsynet legger videre til grunn at Radio Norge har dekning i alle landets fylker og at kanalen ble distribuert via DAB, internett, app, satellitt, kabel og det digitale bakkenettet.

90%

FM-dekning

Konsesjonsvilkårene § 1-6 første og andre ledd:

Konsesjonærens radiosendinger skal dekke minimum 90 prosent av befolkningen via sendere i FM-båndet.

Konsesjonæren må selv forhandle frem avtale om distribusjon. Konsesjonæren skal ha dekning i alle landets fylker.

Nyhets- og aktualitetsdekningen

Konsesjonsvilkårene § 3-2 første og andre ledd:

Konsesjonæren skal ha en egen nyhetsredaksjon og skal tilby faste, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen.

Nyhets- og aktualitetssendingene skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv.

Radio Norge oppfylder kravene om å ha en egen nyhetsredaksjon og om å tilby faste, daglige, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen.

Radio Norge har sin nyhetsredaksjon i Bergen, og det er der nyhetsproduksjonen foregår. Nyhetsredaksjonen er bemannet alle dager i året gjennom mesteparten av døgnet.

I 2016 produserte nyhetsavdelingen rundt 6 400 sendinger. Nyhetsbulletinene ble sendt mandag til fredag klokken 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 14.40, 15.00, 15.30, 16.00, 16.30, 17.00, 17.30, 18.00 og 19.00. I tillegg hadde Radio Norge en utvidet nyhetssending klokken 20.00. I helgene ble det sendt nyhetsbulletiner hver hele time fra klokken 08.00 til 16.00 på lørdager og hver hele time fra klokken 08.00 til 20.00 på søndager.

I 2016 hadde nyhetsbulletinene vanligvis en varighet på mellom to og tre minutter, men ved viktige hendelser eller store ulykker ble sendingene utvidet og fikk en varighet på inntil fem minutter. Fra 10. november hadde nyhetssendingene i deler av *Morgenklubben med Loven & Co* en varighet på mellom 60 og 90 sekunder. Sendingene klokken

15.30 og 16.30 var korte bulletiner i overskriftsform og hadde en varighet på omtrent 30 sekunder.

I tillegg brøt nyhetene inn i sendinger ved viktige hendelser, og i 2016 var det i gjennomsnitt to slike nyhetsbrudd per uke. Radio Norge opplyser at *Morgenklubben med Loven & Co* hadde daglige innslag om sakene som kom til å prege dagen, og nyhetsankeret satte ved behov nyhetene inn i en større sammenheng.

Reporter Patrick Honningsvåg spurte folk på gata i Bergen om valget i USA. Foto: Radio Norge

Nyhets- og aktualitetsdekningen til Radio Norge skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv. Radio Norge opplyser at målet er at all deres journalistikk skal være kritisk, fordypende og analytisk og at nyhetsredaksjonen er den avdelingen i kanalen som har flest ansatte og som tilføres flest ressurser. Arbeidet med å samle inn stoff til sendingene blir i hovedsak gjort av Radio Norges egne journalister. Alle innslag i nyhetene er presentert, innhentet og redigert av redaksjonen. Radio Norge nevner flere eksempler på innenriks- og utenriksnyheter fra 2016.

Hver ukedag klokken 20.00 utvidet Radio Norge nyhetssendingene til et nyhetsmagasin på fem minutter. Radio Norge opplyser at magasinet ga mulighet til å gå dypere inn i sakene, ta i bruk flere kilder og få plass til analyser og kommentarstoff. Innslag og reportasjer som ikke kunne tas med i de vanlige nyhetssendingene, ble ifølge Radio Norge omtalt her.

Nyhets- og aktualitetsstoff ble også viet plass i andre programmer, og som eksempler kan nevnes *Morgenklubben med Loven & Co* der det i tillegg til nyhetsoppdateringer hver halvtime, var innslag som *Nyhetskommentarer* der programlederne belyste og kommenterte ferske nyhetssaker. Søndag ettermiddag ble også hendelser i nyhetsbildet og trafikken fulgt. I det faste ettermiddagsprogrammet på hverdager, *Kim og Katja*, ble det hver dag presentert tre saker fra nyhetsbildet.

Som Medietilsynet påpekte også i allmennkringkastingsrapporten for 2015, er det tilsynets vurdering at de dedikerte nyhetsprogrammene er av så kort varighet at muligheten for å ha et fordypende perspektiv er svært begrenset. Det går frem av allmennkringkasterregnskapet at varigheten på nyhetsbulletinene i *Morgenklubben med Loven & Co* ble halvert fra 10. november 2016. *Nyhetsmagasinet* som sendes hver ukedag klokken 20.00, er med sine fem minutter også av relativt kort varighet. Medietilsynet anser at graden av fordypning i Radio Norges nyhets- og aktualitetssendinger er helt i nedre sjikt av hva som skal til for å oppfylle kravet. Medietilsynet har imidlertid sett hen til at Radio Norge også behandler nyhets- og aktualitetstemaer med analyser og kommentarer i de brede programmene, og har etter en helhetsvurdering kommet til at Radio Norge oppfyller kravet om å ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv.

Norsk musikk

Radio Norge opplyser at spillelistene for 2016 viser at 36 prosent av all musikk som ble spilt var norsk. I tillegg kommer norske artister som spilte live i studio. Radio Norge oppfyller dermed kravet om å spille minimum 35 prosent norsk musikk.

Hovedvekten av musikken som ble spilt på Radio Norge, var innenfor pop- og rock-sjangeren. Radio Norge trekker også frem country, disco, blues, metal, soul, urban og reggae som noe lytterne har fått høre.

I helgene sendte Radio Norge musikkprogrammet *Musikkåret*, der musikken for ulike år ble gjennomgått og knyttet opp mot fenomener og hendelser det aktuelle året.

Konsesjonsvilkårene § 3-2 tredje ledd:

Konsesjonæren skal spille minimum 35 % norsk musikk.

36%

norsk musikk

Overordnede krav til sendingene

Bredde i tema og sjanger

Radio Norge har et overordnet krav om at sendingene skal baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Dette innebærer blant annet at programprofilen skal være av allmenn karakter og interesse og at programmenyen skal ha tematisk og sjangermessig bredde – både i sammensetningen av programkategorier og innenfor den enkelte kategori.

Medietilsynets vurdering av disse kravene er gjort på bakgrunn av Radio Norges redegjørelse for de ulike redaksjonelle satsingene.

Radio Norge opplyser at den primære målgruppen for kanalen er menn og kvinner over 30 år, men at kanalen har lyttere i alle aldersgrupper. Radiokanalen satser på bredde, men oppgir at de i 2016 også hadde et betydelig tilbud til smale grupper.

Kanalen hadde i 2016 flere program som ga et breddetilbud. I programmet *Kim og Katja* ble det hver ettermiddag tatt opp dagsaktuelle saker, og det ble sendt nyheter fra underholdningsverdenen. I hver sending presenterte Kim og Katja tre ting om den aktuelle dagen. Temaene ble plukket både fra de mest sentrale nyhetssakene og fra de mer kuriøse sakene. Spennet i temaer var stort. I programinnslaget *Romnytt* ble det gitt oppdateringer når NASA hadde gjort interessante funn i verdensrommet, og i innslaget *Siri* ble det tatt standpunkt til aktuelle problemstillinger. Sjangrene humor, kommentar og satire ble benyttet.

Programserien *Formiddagen med Kim* fokuserte først og fremst på musikk, men programleder Kim Johanne Dahl hadde også som mål at

Konsesjonsvilkårene § 3-1:

Konsesjonærens sendinger skal baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Kanalens programprofil skal være av allmenn karakter og interesse, og programmenyen skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetning av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori. Kanalen skal ha programmer for både brede og smale grupper.

lytterne skulle sitte igjen med en ny tanke eller se en kjent sak fra en ny vinkel.

Radio Norges program om morgenen, *Morgenklubben med Loven & Co*, ble sendt i til sammen 800 timer i 2016. Målet med programmet var å gi lytterne en god start på dagen med underholdning, musikk, nyheter hver hele og halve time og informasjon om trafikk og vær. I 2016 ble det benyttet flere faste spalter i programmet. I "Nyhetskommentarer" tok programlederne for seg morgens ferskeste saker og behandlet dem på sin måte og med personlig vinkel. I innslaget "Bløffmakerne" kunne lytterne gjette hvem av programlederne som snakket sant. Videre hadde programmet de faste innslagene "Lovens penger", der lytterne kunne konkurrere med programleder Øyvind Loven i allmennkunnskap og "Tørre Spørre", der det ble stilt spørsmål man egentlig ikke tør å stille. Radio Norge opplyser at det i 2016 ble benyttet et hundretalls reportasjer og flere hundre analyser og kommentarer i dette programmet.

Radio Norge hadde løpende nyhetsdekning i 2016 og berørte aktuelle nyhetstemaer også i de brede programmene.

Ansvarlig redaktør Lasse Kokvik. Foto: Radio Norge

Radio Norge opplyser at kanalens musikkprofil bygger på variert musikk. Selv om hovedvekten av musikken som spilles ligger innenfor pop- og rock-sjangrene, fikk lytterne i 2016 også høre country, disco, blues, metall, soul, urban og reggae. I 2016 ble det spilt 2 043 forskjellige sanger, og bak sangene står det 981 ulike artister. Radio Norge opplyser at 80- og 90-tallet har en spesiell posisjon i musikken, og at det derfor ble laget spesialprogrammer for disse årene der musikkprofilen ble rendyrket. I helgene hadde Radio Norge musikkprogrammet *Musikkåret* der det ble fokusert på ulike år, og musikken fra det aktuelle året ble knyttet opp mot fenomener og hendelser.

I *Dilemma* var konseptet å la lytterne sende inn vanskelige situasjoner og dilemmaer som de strir med. Programlederne bidro til å løse de innsendte dilemmaene. Programserien ble sendt lørdag klokken

16.00–18.00, søndag 18.00–20.00 og søndag klokken 02.00. Til sammen ble programmene sendt 90 ganger inkludert repriser, og tre av disse var førstegangsvisninger.

I 2015 sendte Radio Norge programserien *Perspektiv* hvor lytterne fikk ta del i kultur og historie gjennom reportasjer, intervjuer og analyser. I 2016 ble innslag og reportasjer fra serien sendt på nytt, men nå ikke som eget program. Blant temaene som ble behandlet i 2016 er musikk med lokal forankring sunget på dialekt, idretter som får mindre dekning enn nasjonalsportene våre, sentrale bygg og bydeler, arkitektur, historie og litteratur. Til sammen ble det sendt 200 innslag i 2016, og hvert innslag hadde en varighet på mellom to og et halvt og fire minutter.

I hovedsak består Radio Norges tilbud av lignende, brede konsepter som i utgangspunktet tilsier liten bredde i den totale sammensetningen av programkategorier. Noen nye programserier, som *Barnebruden*, *Foreldrerådet*, *Forbrukerrådet* og *Alt du vil vite*, bidrar likevel til at det blir et noe større spenn i tilbudet.

Radio Norge gir eksempler på flere ulike temaer som ble tatt opp i programmene, og Medietilsynet har kommet til at dette viser at kanalen hadde en viss tematisk bredde innenfor programkategoriene. Radio Norge forteller også om en veksling mellom sjangrer i det totale programtilbudet sitt og viser til at sjangrer som intervjuer, reportasjer, analyser og kommentarer ble tatt i bruk.

Medietilsynet finner etter en helhetsvurdering at Radio Norge oppfyller kravet om at programprofilen skal være av allmenn karakter og interesse.

Brede og smale grupper

Radio Norge skal tilby program for både brede og smale grupper. I Radio Norges redegjørelse for 2016 går det frem at de fleste faste programmene har bred publikumsappell. I 2016 har kanalen samarbeidet med eksterne produksjonsselskap for også å tilby program med smalt innhold. Radio Norge viser til programseriene *Barnebruden*, *Forbrukerrådet*, *Alt du vil vite* og *Foreldrerådet*. Programmene ble sendt første gang søndager klokken 06.00 og 22.00. Samtlige programmer ble også sendt klokken 02.00 og 03.00 natt til mandag, tirsdag, onsdag, torsdag og fredag.

I programserien *Barnebruden* kunne lytterne følge programleder Katarina Flatland som besøkte en ungdomsgruppe på landsbygda i Malawi som har som sin fremste oppgave å hindre at barn giftes bort. Det ble sendt 40 program i serien inkludert repriser, og fire av disse var førstegangssendinger.

I *Forbrukerrådet* ble det gjennomgått ulike problemstillinger som forbrukere må forholde seg til. Som eksempler nevner Radio Norge blant annet hvordan du smartest fyrer opp i peisen, hva du bør tenke på når du velger treningssenter og hvordan du velger riktig terrassevarmer. Det ble sendt 130 program i serien inkludert repriser, og elleve av disse var førstegangssendinger.

I *Alt du vil vite* ble ulike temaer behandlet ved hjelp av en ny gjest i hver episode. Eksempler på temaer som ble behandlet i 2016 er Scientologi, hva som skal til for å lage en egen forestilling på en scene, hvordan

boling virker på kroppen og hvordan de som lager reklame rettet mot deg tenker. Det ble sendt 50 program i denne serien.

Programserien *Foreldrerådet* var en nyskapning i 2016. I serien tok programleder Thea Klingenberg og ulike eksperter for seg problemstillinger som foreldre vil kjenne seg igjen i. Eksempler på temaer som ble behandlet er selvtillit med barnepsykolog Elisabeth Gerhardsen, ADHD med klinisk pedagog Åse Egge, amming med fødselslege Gro Nylander, sengevæting med uroterapeut Siri Harket og uplanlagt graviditet med veileder Kristin Koldsland. Det ble sendt 14,0 program i serien inkludert repriser, og 18 av disse var førstegangssendinger.

Radio Norge opplyser at det i tillegg til de smalere programmene, også ble sendt innhold med relativt smal appell i kanalens brede programmer. Radio Norge viser til eksempler hentet fra programserien *Perspektiv*. Som eksempler på innslag som ble sendt i 2016 nevner Radio Norge blant annet møtet med stuntpoeten Erlend Nødvedt og møtet med idrettshistorikeren Peter Lindbæk.

Radio Norge har i 2016 sendt programmene *Barnebruden*, *Alt du vil vite* og *Foreldrerådet*, som etter Medietilsynets vurdering bidrar til å oppfylle kravet om å sende egne programmer for smale grupper. Medietilsynet har på denne bakgrunnen kommet til at Radio Norge oppfyller kravet til å ha programmer for både brede og smale grupper i 2016.